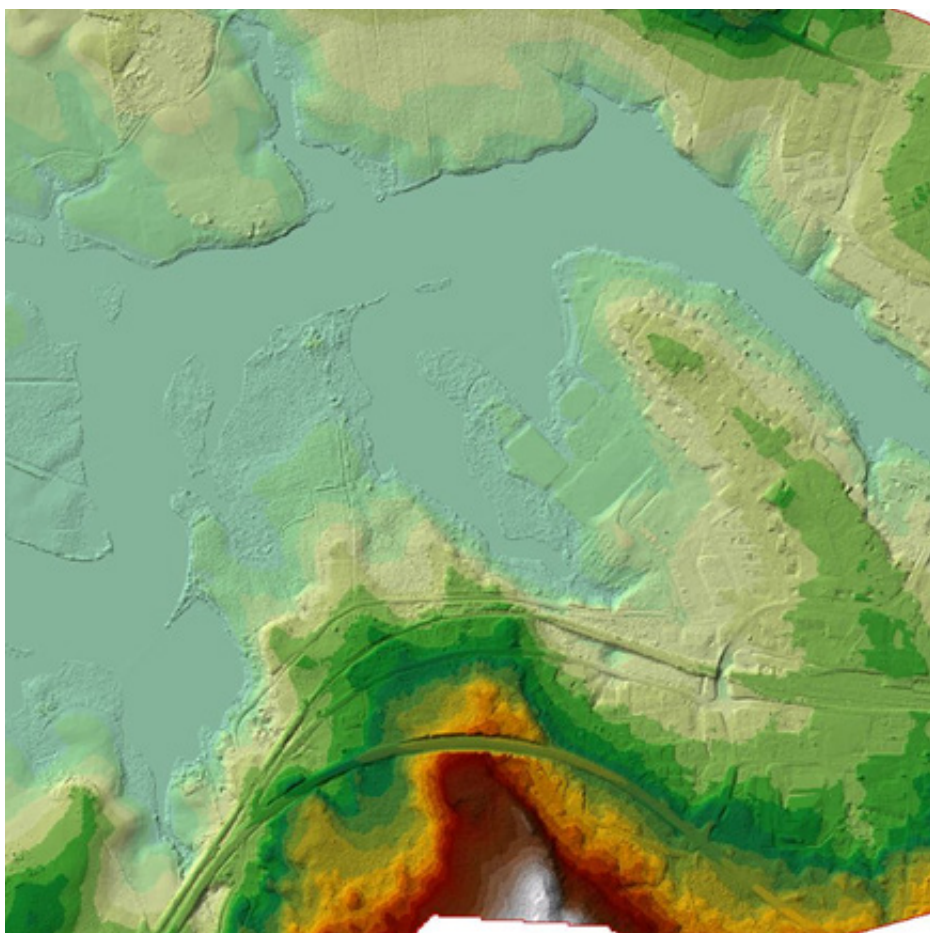

MAGASINBESTÄMNING OCH TILLRINNINGSBERÄKNING

RAPPORT 2015:205

MAGASINBESTÄMNING OCH TILLRINNINGSBERÄKNING

Utvärdering av möjligheter med laserskanningen från
beredskapsplaneringsprojekten, ny nationell höjddata
(NNH) och satellitbilder

DUNCAN MCCONNACHIE

ISBN 978-91-7673-205-2 | © 2015 ENERGIFORSK

Energiforsk AB | Telefon: 08-677 25 30 | E-post: kontakt@energiforsk.se | www.energiforsk.se

Förord

I vattenkraftsammanhang är magasinsbestämning och tillrinningsberäkningar av intresse. Med ett väl bestämt förhållande mellan vattenstånd och magasinets area kan en magasinstabell tas fram. I projektet utvärderas möjligheter att förbättra magasinstabellerna med hjälp av laserskanningen från beredskapsprojekten, ny nationell höjddata (NNH) och satellitbilder. Resultat visar på en ökad noggrannhet jämfört med befintliga magasintabeller och en hög korrelation i resultat mellan beräkningar baserad på laserskanning från beredskapsprojekten och NNH. Även automatiserade metoder för beräkning av en sjös area med hjälp av högupplösta satellitbilder visar på potential men utvärderingen är svårare eftersom det inte finns något absolut mått på en sjös area att jämföra med.

Projektet har ingått i HUVA - Energiforsks arbetsgrupp för Hydrologiskt UtvecklingsArbete vars huvudinriktning är att förbättra vattenkraftindustrins prognosmodeller. HUVA innehåller utvecklingsprojekt, omvärldsbevakning, utbildning inom vattenkrafthydrologi (HUVA-kursen), HUVA-dagen och standardisering. I HUVA-gruppen ingår:

Peter Calla, Vattenregleringsföretagen (ordf.)
 Björn Norell, Vattenregleringsföretagen
 Stefan Busse, E.ON Vattenkraft
 Johan E. Andersson, Fortum
 Emma Wikner, Statkraft
 Knut Sand, Statkraft
 Susanne Nyström, Vattenfall
 Mikael Sundby, Vattenfall
 Lars Pettersson, Skellefteälvens vattenregleringsföretag
 Cristian Andersson, Energiforsk

E.ON Vattenkraft Sverige AB, Fortum Generation AB, Holmen Energi AB, Jämtkraft AB, Karlstads Energi AB, Skellefteå Kraft AB, Sollefteåforsens AB, Statkraft Sverige AB, Umeå Energi AB and Vattenfall Vattenkraft AB deltar i HUVA.

Ett stort tack riktas till Duncan McConnachie, WSP som genomfört projektet.

Stockholm, november 2015

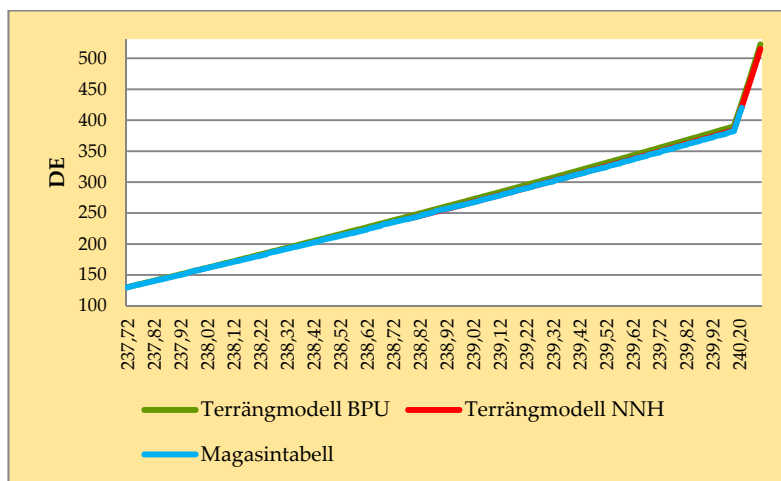
Cristian Andersson

Energiforsk

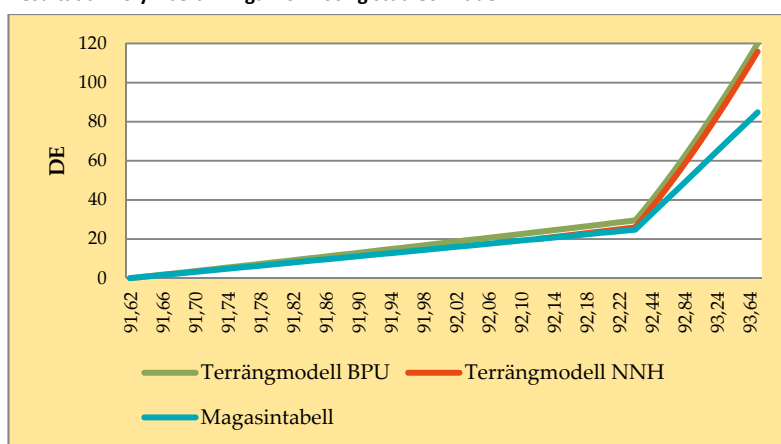
Sammanfattning

Huvudsyftet med projektet var att utvärdera möjligheter att med hjälp av laserskanningen från beredskapsprojekten, ny nationell höjddata (NNH) och satellitbilder förbättra magasinbestämning och tillrinningsberäkningar. Två studieområden belägna längs Ångermanälven valdes ut för att testa metoden: Hoting och Forsse-Hjälta.

Del A i projektet har fokuserats på att beräkna volym för de utvalda magasinerna på centimeternivå upp till dämmningsgräns och decimeternivå upp till dammkrönet. Resultat visar en ökad noggrannhet jämfört med befintliga magasintabeller och en hög korrelation i resultat mellan beräkningar baserad på laserskanning från beredskapsprojekten och NNH (se figurer nedan).

Resultat av volymbereäkningar för Hoting studieområde

Resultat från volymbereäkningar för Forsse-Hjälta studieområde

Del B har testat och utvärderat automatiserade metoder för beräkning av en sjös area med hjälp av högupplösta satellitbilder (SPOT5). En översiktlig genomgång av litteratur har använts för att fastställa "state-of-the-art" inom området och för att identifiera lämpliga metoder. Att utvärdera resultatet innebär svårigheter eftersom det inte finns något absolut

mått på en sjös area. När de framräknade areorna jämfördes med areor genererade från terrängmodellen inom beredskapsplaneringsprojektet, uppnådes en noggrannhet på mellan 94-98% (se tabell nedan).

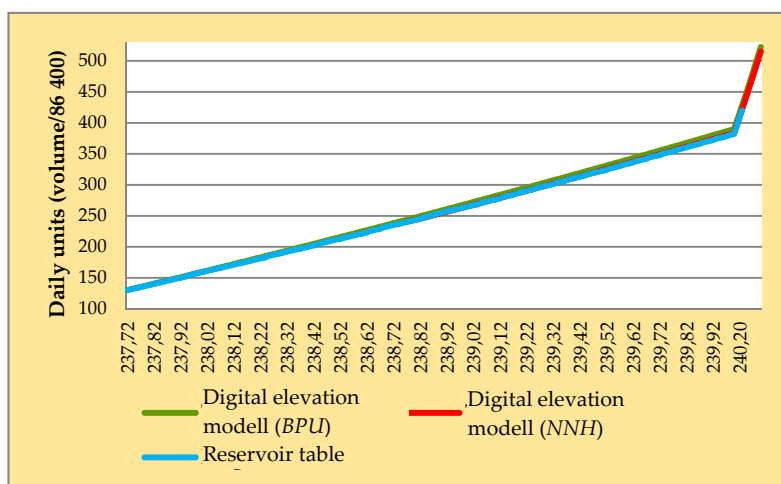
Utvärdering och jämförelse med sjöyta karterad med terrängmodell

Metod	Hoting Andel av yta (terrängmodell från BPU)	Forsse-Hjälta Andel av yta (terrängmodell från BPU)
SPOT5 NDWI (Metod 1a)	96 %	94 %
SPOT5 NDWI + Brightness (Metod 1a + 1b)	96 %	96 %
Segmentering - Meanshift (Metod 2)	98 %	97 %
SPOT5 Omsamplad NDWI (Metod 3)	-	96 %

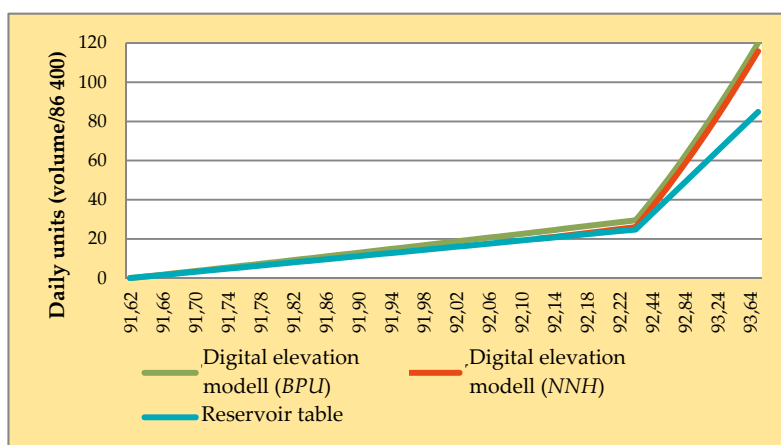
Summary

The primary aim of the project was to evaluate the possibility of improving the quality of reservoir tables by exploiting lidar scanning data from a previous flood mapping project, lidar scanning data from the new national elevation database (NNH), as well as high resolution satellite imagery. Two study areas, *Hoting* and *Forsse-Hjälta*, located along *Ångermanälven* were chosen to test the methodology on.

Part A of the project focused on calculating volumes for the selected study areas in centimeter increments up to the dammed level (*dämningsgräns*) and in decimeter increments up to the peak dam level (*dammkrönet*). Calculations were performed on both laser data from both a previous flood mapping project and from the new national elevation database. This was done so as to be able to compare results obtained for the different datasets. Generally, the results show an increase in accuracy in the volume calculations and therefore also in the reservoir tables. There was even a high correlation in the results obtained based on the two laser datasets (see figures below)

A comparison of volume calculations for *Hoting* study area.

A comparison of volume calculations for *Forsse-Hjälta* study area.

Part B of the project has tested and evaluated automated methods for calculating a reservoirs area based on high resolution satellite imagery (*SPOT5*). A general survey of the relevant literature was carried out in order to identify suitable methods to employ. To evaluate the results of the analyses is not particularly easy since there is no absolute measure of a reservoirs area. The calculated areas were however compared to an area generated from the digital elevation model produced in the flood mapping project, and accuracies between 94-98% were achieved (see the table below).

Evaluation and comparison of results against an area calculated from a digital elevation model

Metod	Hoting Andel av yta (terrängmodell från BPU)	Forsse-Hjälta Andel av yta (terrängmodell från BPU)
SPOT5 NDWI (Method 1a)	96 %	94 %
SPOT5 NDWI + Brightness (Method 1a + 1b)	96 %	96 %
Segmentering - Meanshift (Method 2)	98 %	97 %
SPOT5 Omsamplad NDWI (Method 3)	-	96 %

Innehåll

1	Inledning	9
2	DEL A: Magasinbestämning	10
2.1	Introduktion	10
2.2	Förkortningar	10
2.3	Studieområde	11
2.4	Underlag	13
2.4.1	Höjddata	13
2.4.2	Vattennivåer	15
2.5	Metodbeskrivning	15
2.6	Resultat	20
2.6.1	Hoting	20
2.6.2	Forsse-Hjälta	21
2.7	Diskussion	22
3	DEL B: Automatiserad metod för beräkning av en sjös area med satellitbilder	23
3.1	Introduktion	23
3.2	Förkortningar	23
3.3	Litteraturöversikt	23
3.4	Studieområde	24
3.5	Indata	24
3.6	Metodbeskrivning	26
3.6.1	Metod 1a – Klassning med NDWI	26
3.6.2	Metod 1b – Tillägg i kantzoner	26
3.6.3	Metod 2 - Segmentering	26
3.6.4	Metod 3 – Omsampling	26
3.7	Metodtester	26
3.7.1	Metod 1a och 1b	26
3.7.2	Metod 2	28
3.7.3	Metod 3	28
3.8	Utvärdering	29
3.9	Begränsningar	31
3.9.1	Upplösning	31
3.9.2	Moln	32
Bilaga 1		33
Bilaga 2		40
Bilaga 3		43

1 Inledning

För att bestämma tillrinningen över tid till ett magasin behövs information om vattenföring till- och från magasinet samt magasinets volymförändring. Med ett förhållande mellan vattenstånd och magasinets area kan en magasinstabell tas fram. Precisionen i magasinstabellen är helt och hållet beroende av den framtagna arean och de vattenståndsmätningar som gjorts för det enskilda magasinet. Magasinstabeller har tidigare tagits fram med hjälp av befintligt kartstöd och i vissa fall flygfoton som kompletterats med avvägning av strandplan och upprättande av djupkartor. Magasinstabeller har även upprättats genom antaganden av botten- och strandplanets lutning vilket rimligen medför osäker volymbestämmning.

Syftet med detta projekt är att utifrån laserskanningen från beredskapsprojekten, ny nationell höjddata (NNH) och högupplöst satellitbilder förbättra magasinbestämning och tillrinningsberäkningar. Två studieområden belägna längs Ångermanälven valdes ut för att testa metoden: Hoting och Forsse-Hjälta.

2 DEL A: Magasinbestämning

2.1 INTRODUKTION

Syftet med del A var att beräkna volymen för två lämpliga magasin, från vattennivån vid skanningstillfället upp till dämningssgräns (centimeterintervaller) samt mellan dämningssgräns och dammkrönet (decimeterintervaller). Volym har beräknats utifrån både laserskanningsdata från beredskapsplaneringunderlag samt den nya nationella höjdmodellen (NNH) för att kunna kontrollera noggrannheten. Resultatet har även jämförts med befintliga magsintabeller. Processen för att välja två lämpliga magasin gjordes i två steg. Först identifierades ett antal intressanta magasin och därefter gjordes en kontroll av vattennivåer vid skanningstillfället. Låga vattennivåer var ett viktigt krav eftersom metoden baseras på att kunna utnyttja den högupplösta terrängmodellen uppbyggd på laserskanning.

2.2 FÖRKORTNINGAR

Tabell 1. Förkortningar

Teknisk term:	
DG	Dämningssgräns
DK	Dammkrönet
DE	Dygnsenheter (volym, m ³ / 86 400)
TM	Terrängmodell
TIN	Triangulated Irregular Network
BPU	Beredskapsplaneringsunderlag
NNH	Ny Nationella Höjdmodell, det korrekta namnet för själva produkten som används är GSD-Höjddata i grid 2+
RH00	Höjdsystem framtaget år 1900
RH70	Höjdsystem framtaget år 1970
RH2000	Höjdsystem framtaget år 2000
VRF	Vattenregleringsföretagen

2.3 STUDIEOMRÅDE

Magasin vid Hoting och Forsse-Hjälta, belägna i Ångermanälven, identifierades som lämpliga för studien.

Figur 1. Studieområdet "Hoting"

Figur 2. Studieområdet "Forsse-Hjälta"

2.4 UNDERLAG

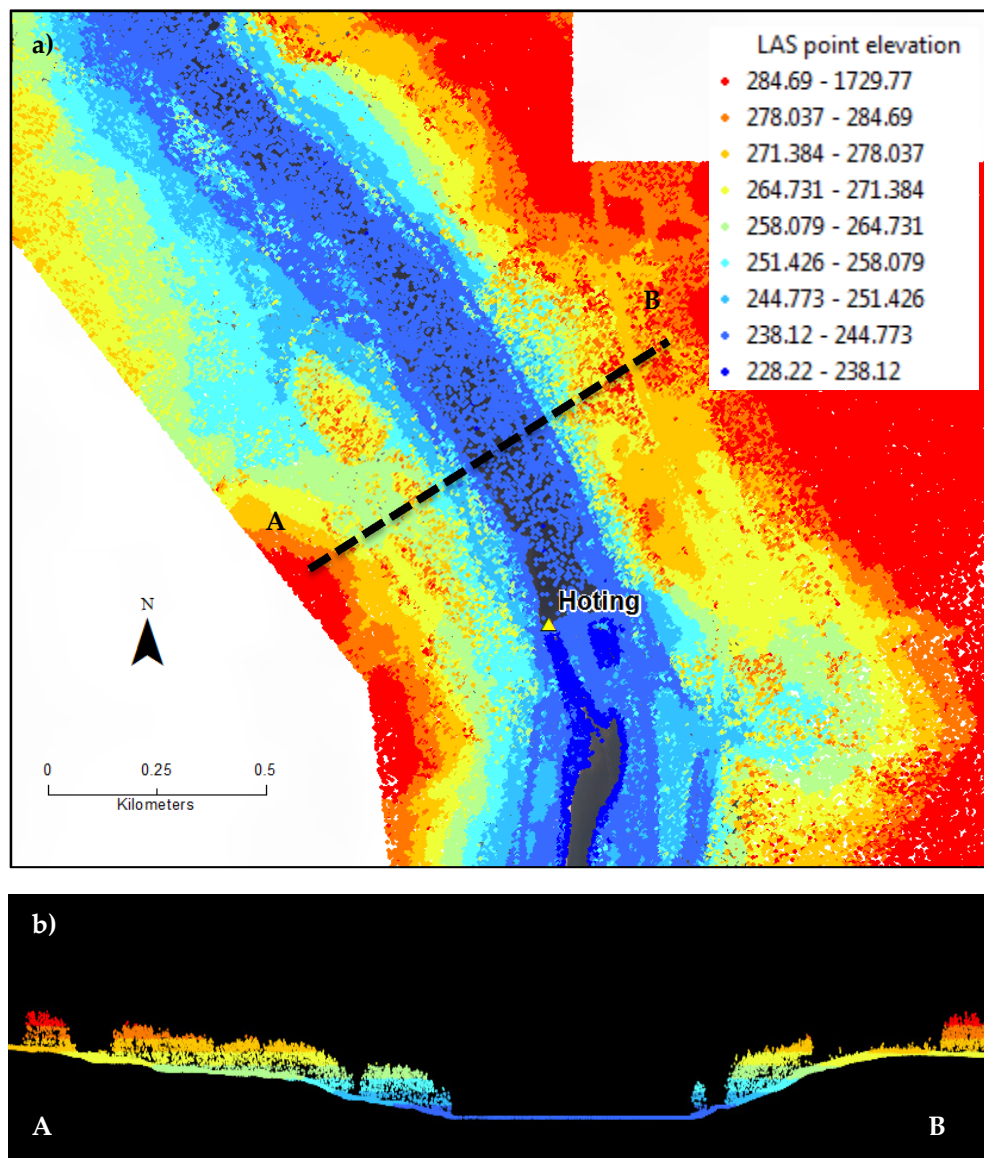
2.4.1 Höjddata

För att kunna beräkna volym är höjddata ett viktigt underlag. För denna studie har två olika underlag används. Den första är en laserskanningsdatabas som samlades in under beredskapsplaneringsuppdrag för Ångermanälven mellan åren 2012-2013. Den andra är NNH (GSD-Höjddata) som utfördes av Lantmäteriet under 2009-2015. En sammanfattning av både underlag är presenterad i tabell 2.

Tabell 2. Grundläggande underlag som har använts för volymberäkning.

Underlag	Beskrivning
Laserdata (BPU)	Insamlat under beredskapsplanering i Ångermanälven som genomfördes under 2012-2015. Laserskanning utfördes mellan 2012-2013. Noggrannheten i höjd är mindre än 0,5 m.
Terrängmodell (5 x 5 m upplösning)	Genererades under projektet beredskapsplanering i Ångermanälven. Uppbyggt av laserskannad terränginformation (se ovan) och bottendata, som in sin tur är uppbyggt av ekolodningar, men även andra källor som t.ex. sjökartor
NNH (GSD-Höjddata i grid 2+)	Rikstäckande laserskanning utförd av Lantmäteriet under 2009-2015 inom projekt Nationell höjdmodell. Produkten är framställd ur data från flygburen laserskanning och innehåller koordinatsatta höjdpunkter i ett tvåmeters regelbundet rutnät, ett så kallat grid, med mycket hög höjdnoggrannhet.

Flygburen laserskanningsdata har genomgått ett enormt utveckling de senaste åren och är nu den vanligaste metoden för att ta fram digitala terrängmodeller. Data samlas in genom att laserpulser skickas ut från sensorn, reflekteras mot objekt på marken och registreras igen när pulsen åter når sensorn. Den tid det tar för pulsen att förflytta sig från sensorn till objektet och tillbaka används sedan för beräkning av avståndet till det registrerade objektet. Genom kontinuerlig registrering är det möjligt att skapa en bild av markytan och dess objekt (Källa: Lantmäteriet, 2015). Figur 3 illustrerar en del av "punktmolnet" som samlades in under laserskanning för BPU. Det redovisade området ligger direkt uppströms Hoting damm där laserpunkter klassats efter dess höjd över havet. Från punktmolnet kan alla de punkter som klassats som mark användas för att generera en höjdmodell.

Figur 3 (a) Utsnitt från laserdataunderlag nära dammen Hoting. (b) Profil tvärs över vattendraget där punktmolnet med laserdata är synligt. Punkterna är klassade så att det lätt går att skilja ut markyta och vatten.

2.4.2 Vattennivåer

Information kopplad till varje studieområde samlades in (Tabell 3 och Tabell 4). Datumet då laserskanningen genomfördes var viktigt att fastställa, eftersom detta möjliggjorde en kontroll av vattennivån i magasinet vid insamlingstillfället. En så låg vattennivå som möjligt söktes. Även information om DG och DK för respektive magasin samlades in.

Eftersom en stor del av grunddata (t.ex. allt underlag från beredskapsplaneringsuppdrag) är i koordinatsystem RT90 2.5 gon V samt höjdsystem RH70, har alla beräkningar gjorts i detta system. Vattennivåer har därför konverterats från RH00 och RH2000 till RH70. Skillnaden i höjd mellan de olika systemen redovisas i tabellen nedan.

Tabell 3. Summering av nivådata för Hoting. (Data i kursiv och understryckt är original nivåer)

Hoting			
Datum laserskanning utfördes över Hoting: 2013-05-17			
Differens RH00-RH70: - 0,68 m			
Differens RH2000-RH70: + 0,27 m			
	RH00 (m)	RH70 (m)	RH2000 (m)
Vattennivå vid laserskanning (BPU)	237,72	<u>238,4</u>	238,67
Mät vattennivå vid laserskanning (BPU)	<u>237,77</u>	238,45	238,72
Vattennivå vid laserskanning (NNH)	238,77	239,45	<u>239,72</u>
Mät vattennivå vid laserskanning (NNH)	<u>238,73</u>	239,41	239,68
DG	<u>239,00</u>	239,68	239,95
DK	<u>241,00</u>	241,68	241,95

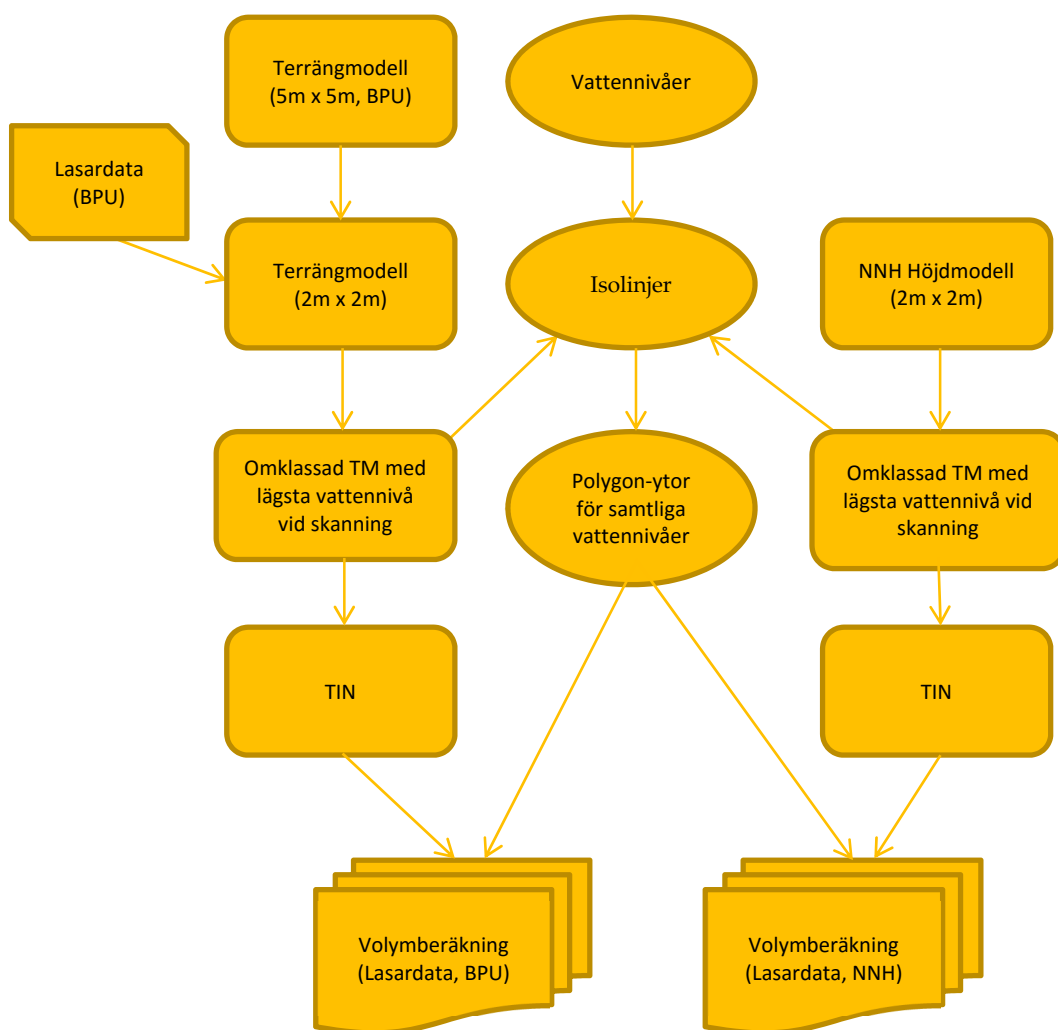
Tabell 4. Summering av nivådata för Forsse-Hjälta (Data i kursiv och understryckt är original nivåer)

Forsse-Hjälta			
Datum laserskanning utfördes över Forsse-Hjälta: 2013-05-17			
Differens RH00-RH70: - 0.68 m			
Differens Rh2000-Rh70: + 0.30 m			
	RH00 (m)	RH70 (m)	RH2000 (m)
Vattennivå vid laserskanning (BPU)	91,62	<u>92,30</u>	92,60
Mät vattennivå vid laserskanning (BPU)	<u>91,32</u>	92,00	92,30
Vattennivå vid laserskanning (NNH)	92,12	92,80	<u>93,10</u>
Mät vattennivå vid laserskanning (NNH)	<u>92,05</u>	92,73	93,03
DG	<u>92,24</u>	92,92	93,22
DK	<u>93,75</u>	94,43	94,73

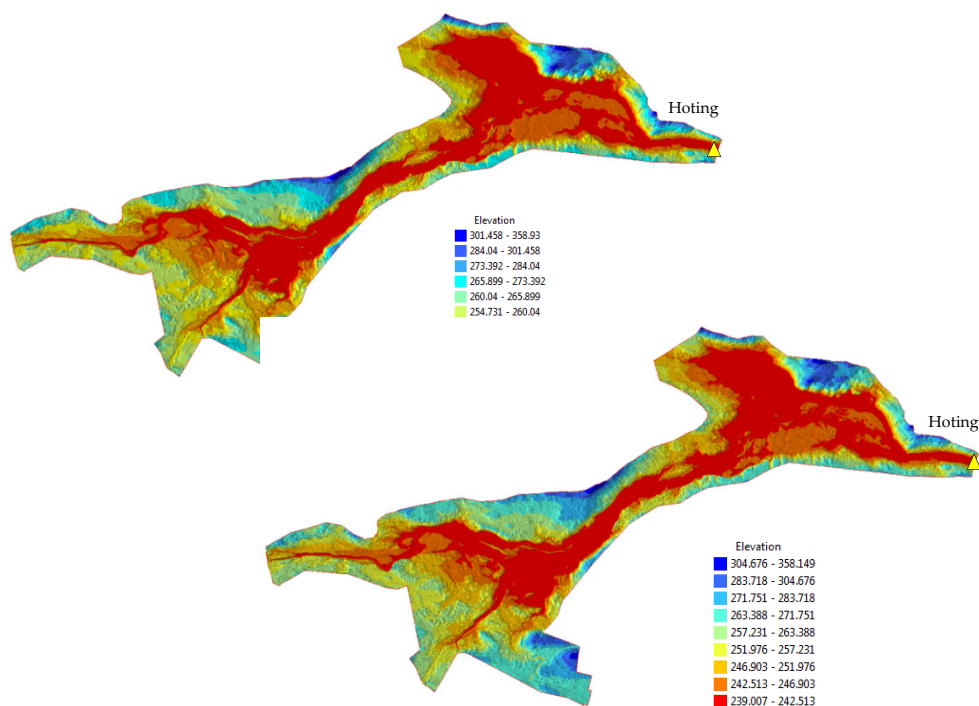
2.5 METODBESKRIVNING

All bearbetning och analys av data har gjorts i GIS-programmet ArcGIS 10.3 tillsammans med tillägget Spatial Analyst och 3D-Analyst. Samtliga underlag har, där relevant, transformerats till koordinatsystem RT90 2.5 gon V och höjdsystem RH70.

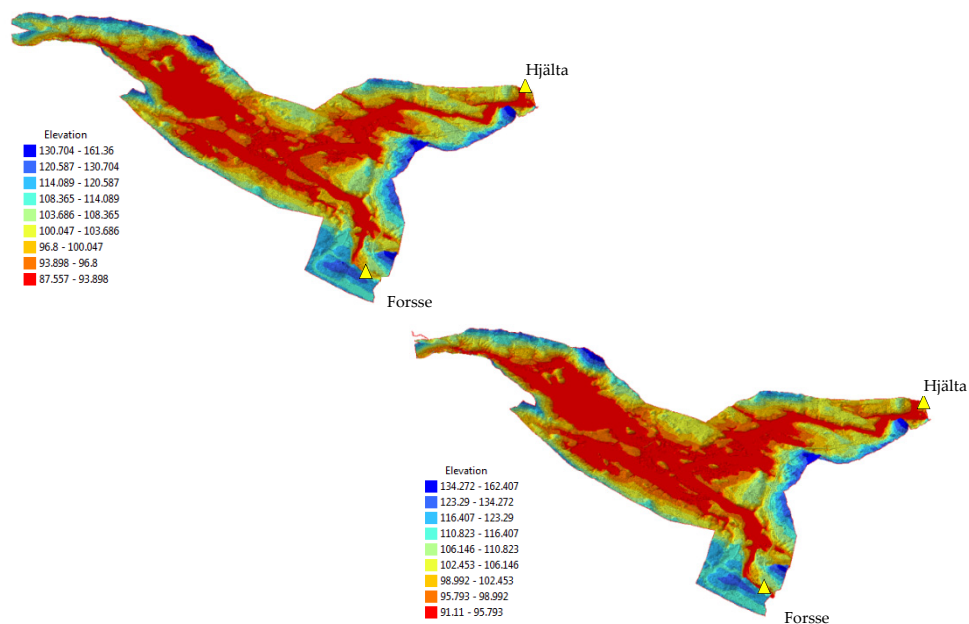
Figur 4 beskriver översiktligt den arbetsmetod som tillämpats. Upplösningen i den ursprungliga terrängmodellen från BPU har förbättrats från 5m x 5m till 2m x 2m genom att generera en ny terrängmodell utifrån laserskanning. Kravet i BPU var endast 5m x 5m, men laserskannad data tillåter att en mycket högre upplöst modell genereras. Även en terrängmodell baserad på NNH-data generades, med upplösning 2m x 2m (Figur 5 och Figur 6). Utifrån den lägsta vattenytan (bestämd från skanningsdata) och terrängmodellen (både från BPU och NNH), beräknades volymen upp till dämningssgräns (centimeterintervall) och däröver (decimeterintervall) för de två utvalda magasinen. Analysen gjordes med ArcGIS 10.3 och tillägget 3D-Analyst. Verktöget "Polygon Volume" tillämpades för att räkna ut volymen från vattennivå vid skanningstillfälle och upp till DG (centimeterintervaller) och DK (decimeterintervaller). Innan verktöget kunde användas var terrängmodellerna i GRID-format tvungna att konverteras till TIN. En unik isolinje för samtliga vattennivåer togs fram med verktöget "Contour List", vilka sedan användes för att generera en topologiskt korrekt polygon-fil för varje nivå för studieområdet Hoting (Figur 7 och Figur 8) samt Forse-Hjälta (Figur 9 och Figur 10). Utifrån polygonytan och den TIN som genererats beräknades en volym. Resultatet för samtliga nivåer sammanställdes slutligen i en tabell.

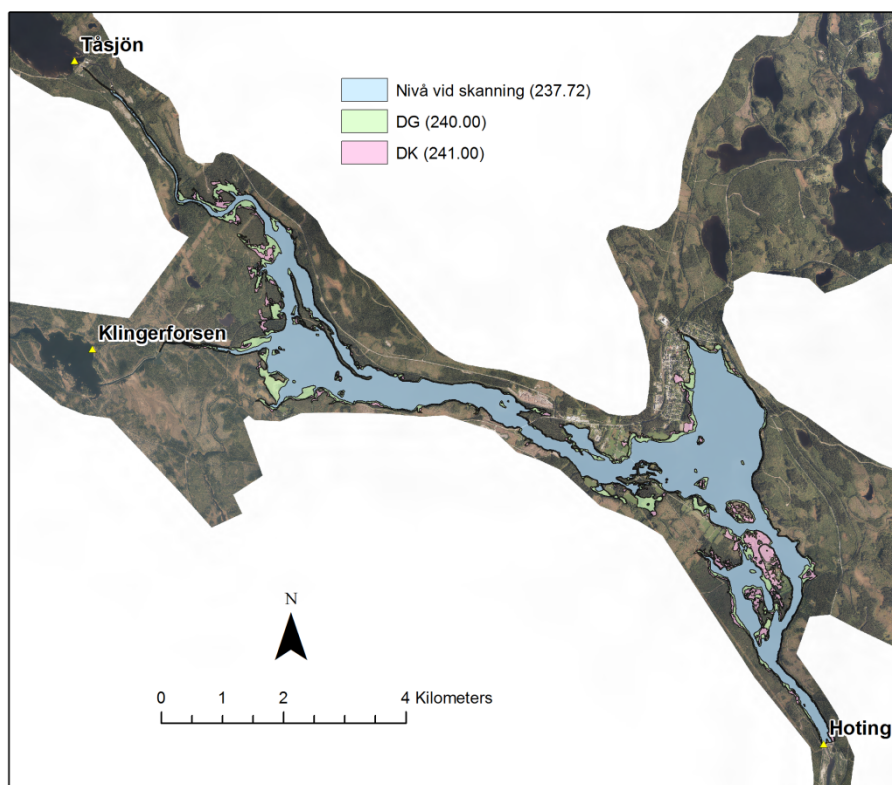
Figur 4. Flödesdiagram som översiktligt beskriver metoden för volymberäkning som tillämpats.

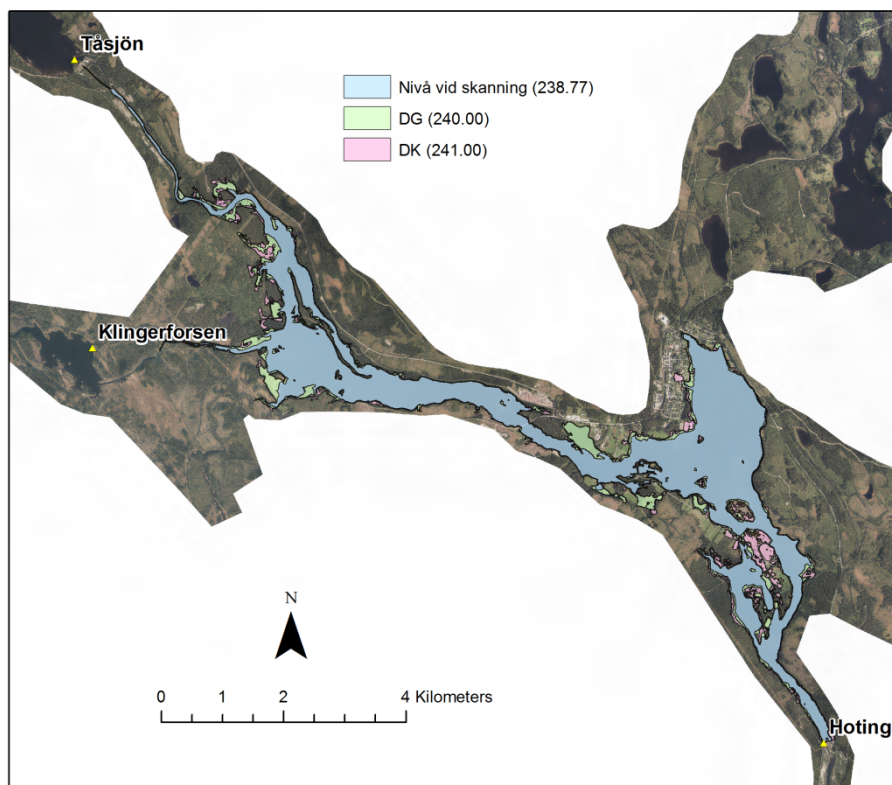
Figur 5. Hotings terrängmodeller för volyMBERÄKNING, (a) baserad på laserskanning från BPU och (b) baserad på NNH-data

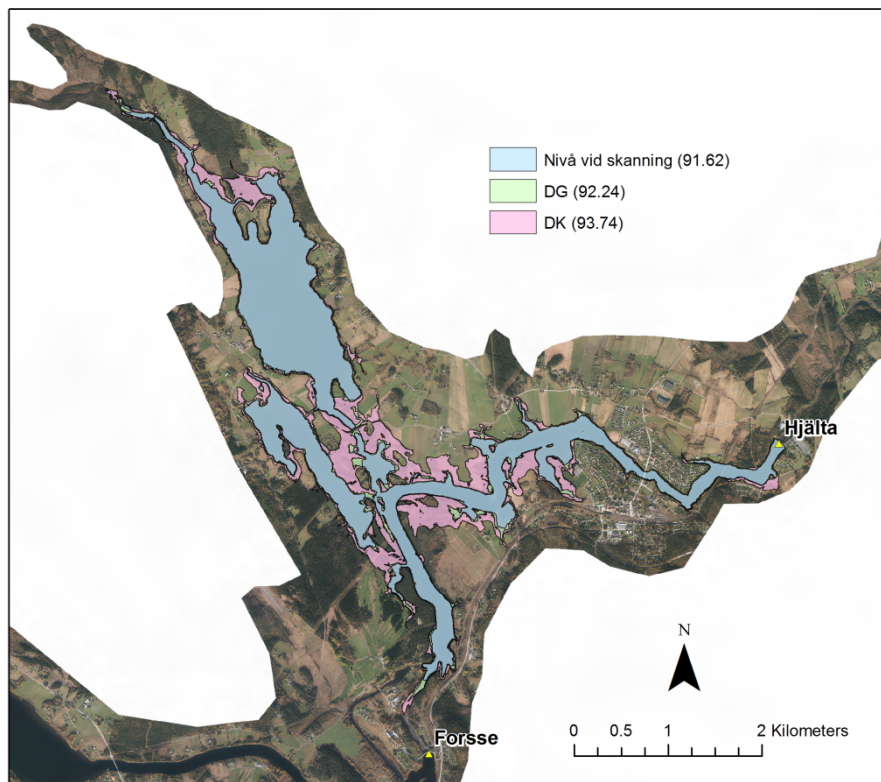
Figur 6. Forsse-Hjälta's terrängmodeller för volyMBERÄKNING, (a) baserad på laserskanning från BPU och (b) baserad på NNH-data

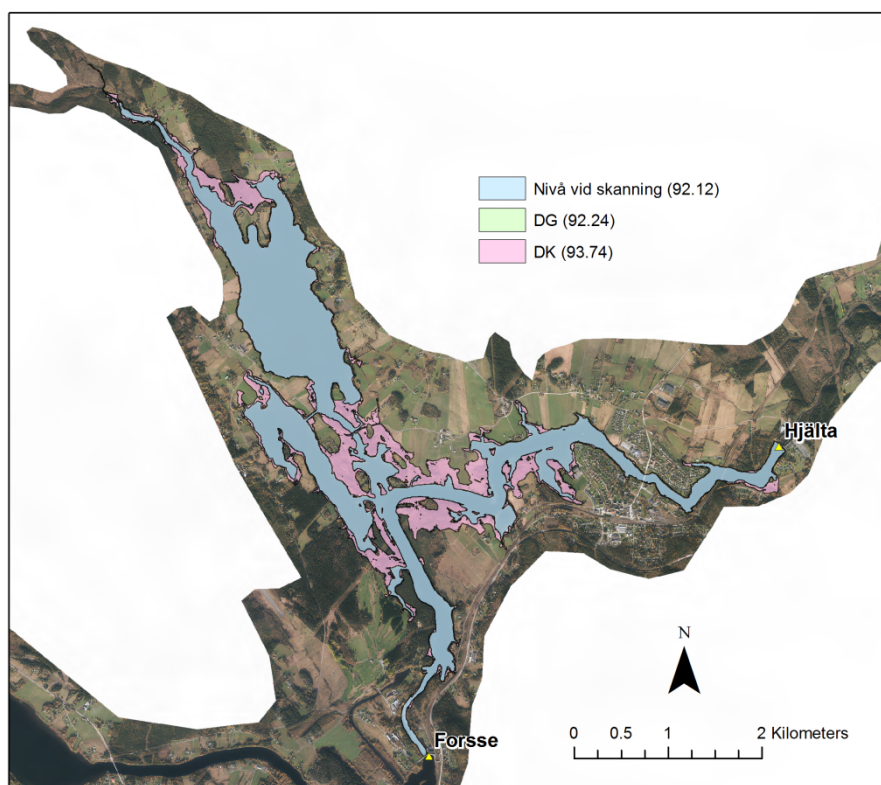
Figur 7. Urval av vattenutbredningspolygoner för Hoting vid olika nivåer baserade på terrängmodellen från BPU. Redovisade nivåer är i höjdsystem RH00.

Figur 8. Urval av vattenutbredningspolygoner för Hoting vid olika nivåer baserade på terrängmodellen från NNH. Redovisade nivåer är i höjdsystem RH00.

Figur 9. Urval av vattenutbredningspolygoner för Forsse-Hjälta vid olika nivåer baserade på terrängmodellen från BPU. Redovisade nivåer är i höjdsystem RH00.

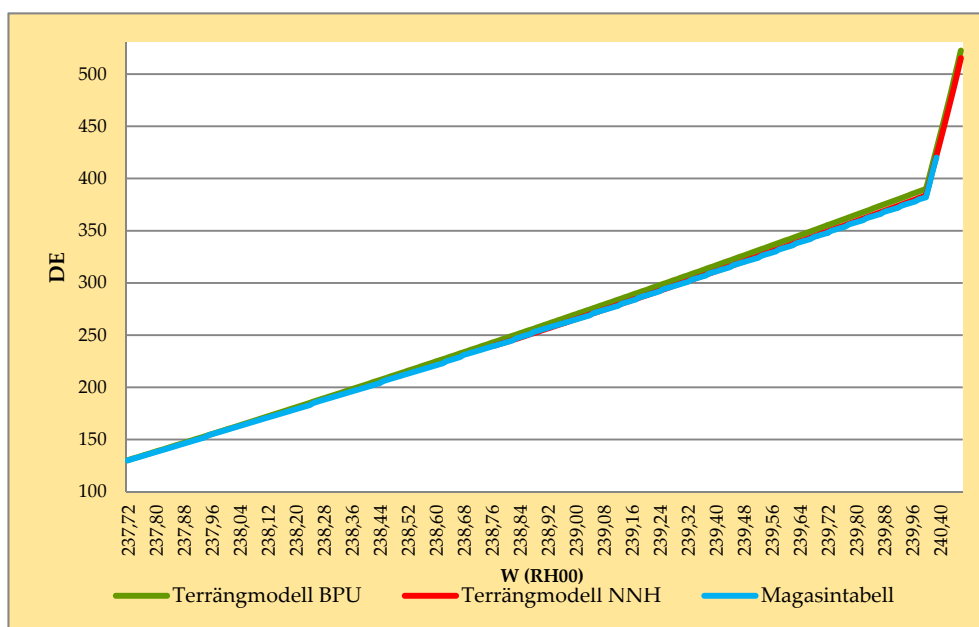
Figur 10. Urval av vattenutbredningspolygoner för Forsse-Hjälta vid olika nivåer baserade på terrängmodellen från NNH. Redovisade nivåer är i höjdsystem RH00.

2.6 RESULTAT

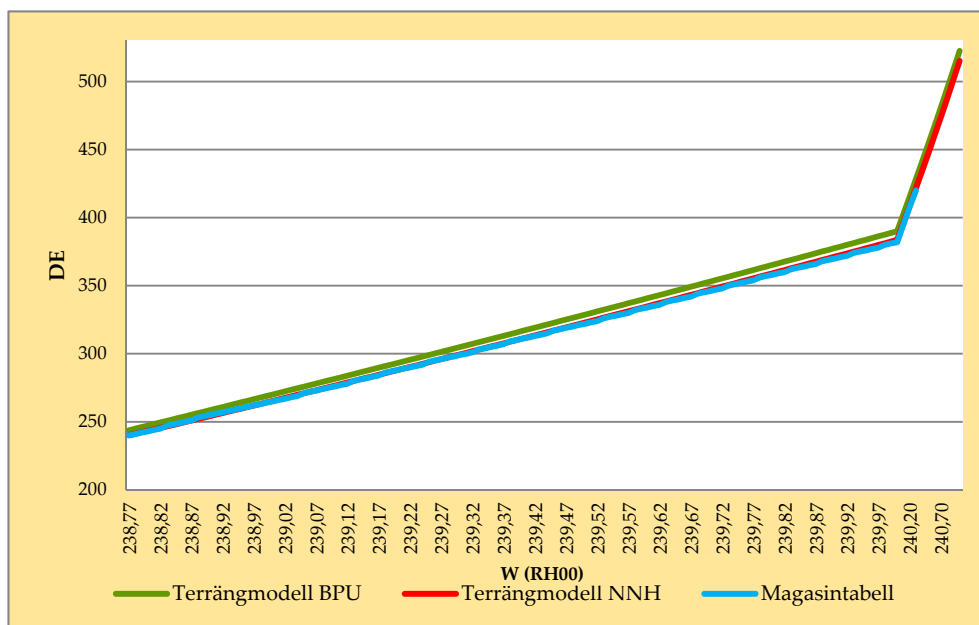
Resultat av analysen har sammanställts i ett antal figurer (Figur 11-Figur 14) samt i två tabeller (Bilaga 1 och Bilaga 2) där volymen (konverterad till DE) för respektive magasin redovisas i centimeterintervall upp till dämningssgräns och i decimeterintervall däröver. Både beräkningar baserad på terrängmodellen från BPU samt från NNH redovisas. En jämförelse har också gjorts mot befintliga magasinstabeller för att utvärdera noggrannheten och osäkerheter i metoden.

2.6.1 Hoting

Resultat för Hoting presenteras i två figurer nedan. Den första (Figur 11) redovisar DE för samtliga vattennivåer (från 237,72 m, RH00 upp till DK). I den andra figuren (Figur 12) redovisas samma resultat som i Figur 11 men enbart för vattennivåer från 238,77 m (RH00) upp till DK. Resultatet är jämfört med värden hämtade från en befintlig magasinintabell där DE är sammanställt för vattennivåer i Hotingsjön (från 236,3 m till 240,3 m, RH00).

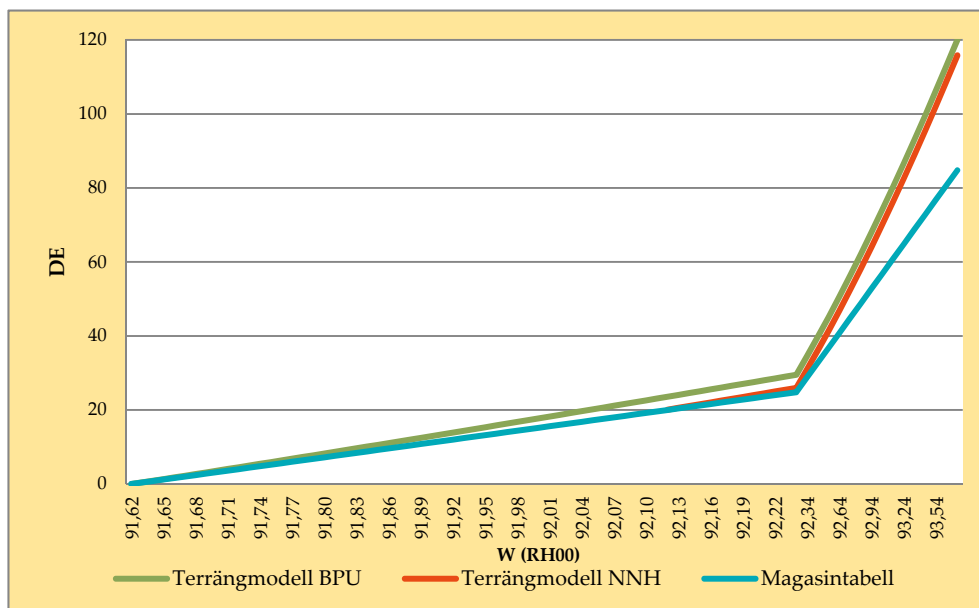
Figur 11. Hoting - jämförelse av beräknad DE baserad på terrängmodeller från BPU och NNH med DE från befintlig magasinintabell (vattennivå från 237,72 m till DK).

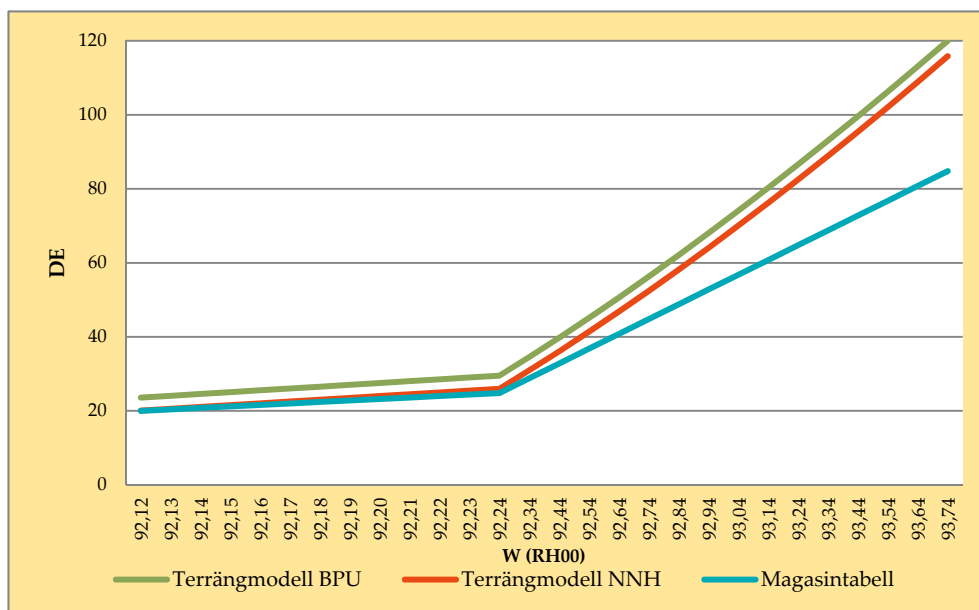
Figur 12. Hoting - jämförelse av volymleräkning baserad på terrängmodeller från BPU och NNH med volymer från befintlig magasintabell (vattennivå från 238,77 m till DK).

2.6.2 Forsse-Hjälta

Resultat för Forsse-Hjälta presenteras i två figurer nedan. Den första (Figur 13) redovisar DE för samtliga vattennivåer (från 91.62 m, RH00 upp till DK). I den andra figuren (Figur 14) redovisas samma resultat som i Figur 13 men enbart för vattennivåer från 92.12 m (RH00) upp till DK. Tidigare har DE beräknats genom följande ekvation: $DE = (W - 90) * 40$, där W är vattennivå. I denna analys utgör vattennivån 91,62 (RH00) en referensnivå med DE lika med 0.

Figur 13. Forsse-Hjälta - jämförelse av volymleräkning baserad på terrängmodeller från BPU och NNH med volymer från befintlig magasintabell (vattennivå från 91.62 m till DK).

Figur 14. Forsse-Hjälta - jämförelse av volymeräknung baserad på terrängmodeller från BPU och NNH med volymer från befintlig magasintabell (vattennivå från 92,12 m till DK).

2.7 DISKUSSION

Det kan antas att beräkningar baserade på laserskanning resulterar i en mer noggrann uppskattning av volym för magasin jämfört med befintliga magasintabeller.

Resultat för Hoting visar en hög korrelationen mellan volymer beräknade med både underlag från BPU och NNH jämfört med den befintliga magasintabellen. Resultat för Forsse-Hjälta visar en relativ hög korrelation för vattennivåer från 91,62 m (RH00) upp till 92,24 m (RH00). Mellan nivå 92,24 (RH00) och 93,74 (RH00) finns det en fortsatt hög korrelation mellan beräkningar baserad på BPU- och NNH-data. Däremot verkar det som om den befintliga magsintabellen underskattar DE med cirka 30 DE vid DK.

Det har även visat sig att beräkningar baserade på laserskanning från BPU ger i princip samma resultat jämfört med beräkningar baserad på NNH-data. En tydlig begränsning i metoden är datumet för skanningen. Detta framgår genom att lägre vattennivåer vid skanningstillfället ger desto mer detaljerade och noggranna resultat. Lantmäteriets program för laserskanning, vilket utgör underlaget för generering av den rikstäckande höjdmodellen, är nästan komplett. I nuläget är det osäkert när skanningen kommer att uppdateras. Det betyder att underlaget är en "ögonblicksbild" och att det inte finns någon möjlighet att påverka insamlingstidpunkten. Laserskanning kan beställas vid en bestämt tidpunkt (t.ex. när vattennivån är väldigt lågt i magasinet.), men då måste en särskilt flygning göras. Kostnaden kan variera stort beroende på områdets storlek samt årstiden för skanning.

3 DEL B: Automatiserad metod för beräkning av en sjös area med satellitbilder

3.1 INTRODUKTION

Huvudsyftet med del B var att testa och utvärdera automatiserade metoder för beräkning av en sjös area med hjälp av högupplösta satellitbilder. En översiktlig genomgång av litteratur har gjorts för att fastställa "state-of-the-art" inom området och för att identifiera lämpliga metoder. Dessa metoder har sedan använts för att göra beräkningar av arean hos två sjöar. För enkelhets skull har samma sjöar använts som i del A av uppdraget, Hoting och Forsse-Hälta. Tre metoder har tillämpats på två SPOT5-bilder. Samtliga metoder samt en bedömning av de olika metodernas noggrannhet och osäkerheter beskrivs.

3.2 FÖRKORTNINGAR

Tabell 5. Förkortningar

Teknisk term:	
LANDSAT	Landsat satellitprogram (USA)
Sentinel 2	Satellit inom Copernicusprogrammet (ESA)
SPOT 5	Satellit från franska SpotImage, Kommersiella HR Satelliter
SPOT 6, 7	Satellit från franska SpotImage, Kommersiella HR Satelliter
IKONOS	Kommersiell HR Satellit
NIR	Near Infrared
SWIR	Short Wave Infrared
ESA	European Space Agency
HR	High Resolution
NDWI	Normalized Difference Water Index
MNDWI	Modified Normalized Difference Water Index

3.3 LITTERATURÖVERSIKT

Det finns en stor mängd litteratur inom detta område ur vilket ett urval gjorts (se Bilaga 3). Denna översikt berör endast optiska satellitdata, och inte radardata. De flesta författarna har använt sig av data från LANDSAT satelliterna, med en upplösning om 30 meter på markytan. Några författare har använt sig av andra sensorer som SPOT5 eller IKONOS. Metodmässigt finns ganska många gemensamma drag som t.ex.:

- Många använder sig av index som innehåller ett synligt våglängdsband och ett i det infraröda spektrat
- Man använder sig av pixelklassning
- Noggrannhet mot referensdata ligger ofta i spannet mellan 90 – 98 %

Olika ansatser används också för att göra klassificeringen. I många fall används så kallad 'supervised classification', d.v.s. klassning som görs genom att använda

träningssytor på kända klasser. Denna ansats ger i stort sett alltid bättre resultat än s.k. 'unsupervised classification' där klassningen görs direkt av en algoritm. Många gånger sker klassificeringen i ett antal steg, där t.ex. brus filtreras bort, eller kända ytor som inte ska vara med tas bort. Några faktorer som har stor betydelse för resultatet är:

- Sensorn och dess specifikationer
- Korrigering av bilder (atmosfäriska förhållanden vid bildtillfället)
- Förekomst av moln och dis
- Belysningsvinklar och årstid

Sammantaget kan man konstatera att det i nuläget är svårt att peka på en enskild metod som med hög noggrannhet kan identifiera sjöytor oberoende av sensor, geografisk miljö och årstid. Metoden man väljer måste därför i viss mån anpassas till sensor och geografi.

3.4 STUDIEOMRÅDE

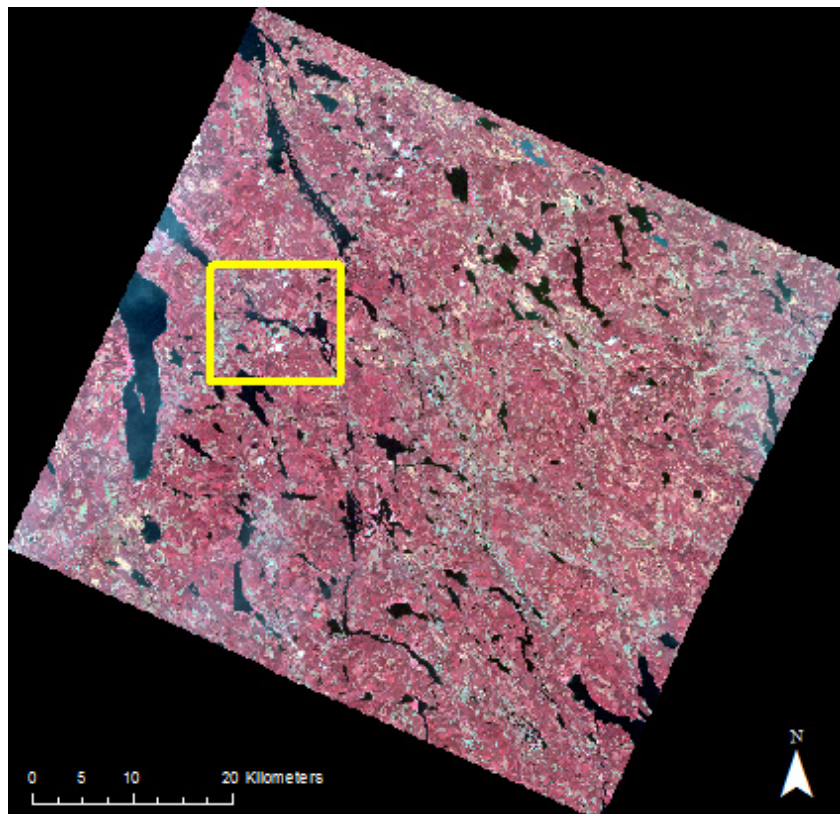
Metoden testades i samma områden, Hoting och Forsse-Hjälta, som i del A (Figur 1 och Figur 2).

3.5 INDATA

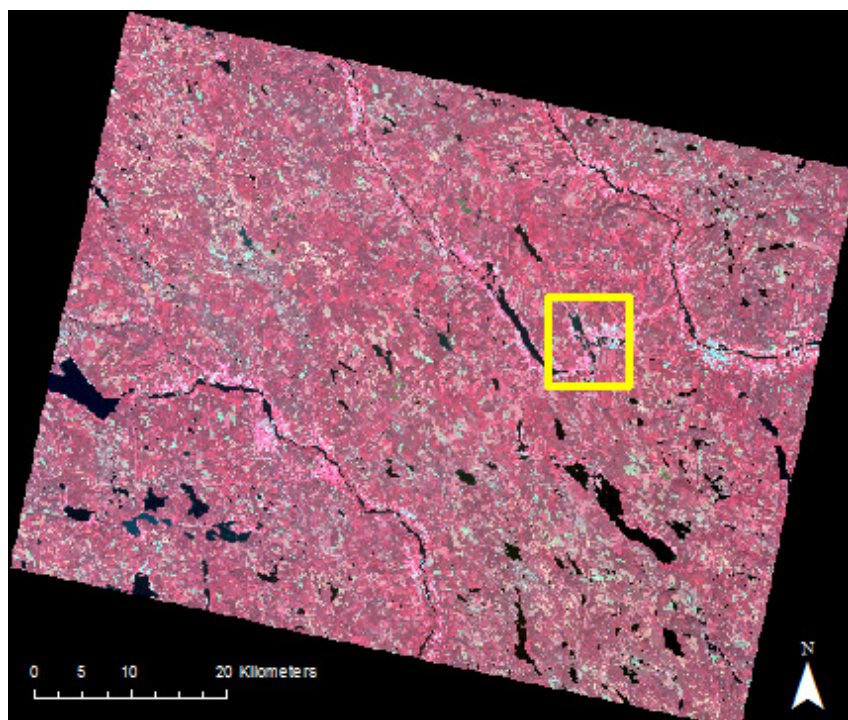
Två Spot5 bilder (Tabell 6) med 10 m x 10 m upplösning har använts. Bilder inhämtades från Lantmäteriets Saccess databas. Satellitdatabasen innehåller satellitbilder över Sverige som täcker in varje årtionde från 1970-talet och framåt.

Tabell 6. Satellitbilder

Data	Datum	Upplösning	Kommentar	Källa	Studie- område	Bild
SPOT5_HRG1_049-218--- 0_130825_102807	2013-08-25	10m	Band: Green, Red, NIR, SWIR	Saccess (Lantmäteriet)	Hoting	Figur 15
SPOT5_HRG1_053-220--- 0_130802_093137	2013-08-02	10m	Band: Green, Red, NIR, SWIR	Saccess (Lantmäteriet)	Forsse- Hjälta	Figur 16

Figur 15. Spot 5 satellitbild över Hoting studieområde. Bilden är tagen 2013-08-25.

Figur 16. Spot 5 satellitbild över Forse-Hjälta studieområde. Bilden är tagen 2013-08-02.

3.6 METODBESKRIVNING

3.6.1 Metod 1a – Klassning med NDWI

Användning av NDWI är en relativt robust metod för att kartlägga vattenområden med hjälp av satellitbilder. Metoden bygger på skillnader i reflektans från de gröna och nära infraröda våglängdsbanden. Grönt ljus har kortare våglängd än infrarött och reflekteras något av vattnet, medan infrarött ljus i stort sett inte reflekteras alls. NDWI beräknas som följer:

$$NDWI = (Green - NIR)/(Green + NIR)$$

Typiskt sett är NDWI för sjöytor > 0 , medan landytor är < 0 (Figur 17). Detta enkla förhållande gäller dock inte för alla bebyggda eller hårdgjorda områden där NDWI kan vara > 0 . Bebyggda och hårdgjorda ytor har dock betydligt större reflektans i NIR och SWIR, vilket gör det möjligt att sortera bort dessa.

3.6.2 Metod 1b – Tillägg i kantzoner

Denna metod är en vidareutveckling av Metod 1a som egentligen bara innebär att mixade pixlar i gränsen mellan sjö och land läggs till för att få ett bättre resultat. Metod 1a tar fram en robust sjöyta, och med Metod 1b lägger man till pixlar i kantzonen mot land som med största sannolikhet också är sjöyta, men där träd och vegetation påverkar de spektrala egenskaperna och gör signalen från vattnet mindre tydlig.

3.6.3 Metod 2 - Segmentering

Denna metod bygger på segmentering av bilden med hela det spektrala innehållet. Den så kallade "Mean-shift" – algoritmen hittar gränser i bilden som har de största medelvärdesskillnaderna. Därefter grupperas bildpixlar med liknande spektralt innehåll så att bilden delas upp i ett antal segment (Figur 23). Ett urval av de områden som sammanfaller visuellt med sjöytan sker sedan manuellt i GIS.

3.6.4 Metod 3 – Omsampling

Denna metod är enbart testad för att belysa hur skillnader i upplösning skulle kunna påverka totalarean av sjöytor. Satellitdata 10m omsamlades till 2m upplösning med bilinjär interpolation. Innehållet i data är detsamma, men det visuella intrycket och jämförelsen med andra underlag kan vara lättare att göra (t.ex. strandlinjer i vektorform extraherade ur andra underlag).

3.7 METODTESTER

3.7.1 Metod 1a och 1b

Metod 1a och 1b testades i båda studieområdena. I Tabell 7 beskrivs arbetsflödet.

Tabell 7. Arbetsflöde för metod 1a och 1b

Steg	Metod	Moment	Figur
1	1a	Skapa NDWI index med hjälp av NIR och Grönt band	Figur 17
2	1a	Skapa ett ljushetsindex (brightness) av NIR och SWIR (NIR+SWIR) / 510. Detta ger värden mellan 0 och 1.	Figur 18
3	1a	Ta fram områden där NDWI > 0 och ljushetsindex < 0.35	Figur 19
4	1a	Vektorisera dessa områden och ta bort mindre områden som inte ligger nära sjöytorna	Figur 20
5	1b	Ta fram områden där NDWI > -0.08 och ljushetsindex < 0.35, samt inte sammanfaller med ytor framtagna i steg 3.	Figur 21
6	1b	Vektorisera områden framtagna i steg 5 och gör ett urval av de som ligger intill ytor framtagna i steg 4	Figur 22

Figur 17. NDWI

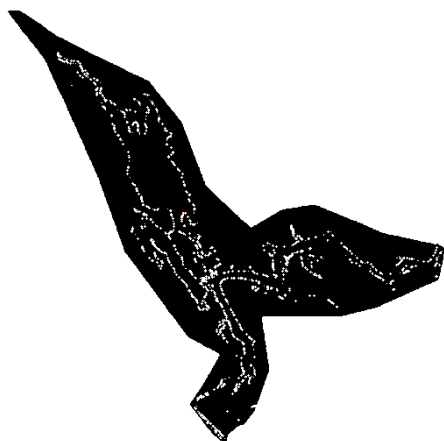
Figur 18. Ljushetsindex

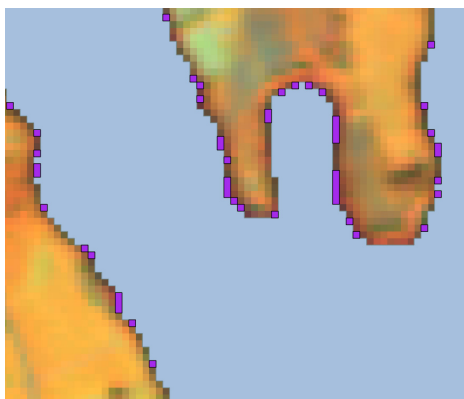
Figur 19. NDWI > 0 och ljushetsindex < 0.35

Figur 20. Vektorisering

Figur 21. Kantzoner

Figur 22. Kantzoner i detalj

3.7.2 Metod 2

Metod 2 testades i båda studieområdena. I Tabell 8 beskrivs arbetsflödet.

Tabell 8. Arbetsflöde för metod 2

Steg	Metod	Moment	Figur
1	2	Gör en mean-shift segmentering. I detta fall användes Orfeo-toolbox, med sökradie 5 pixlar och en 'Range radius' om 20 digitalnivåer	Figur 23
2	2	Gör ett manuellt urval av de områden som sammanfaller med vatten området.	Figur 24

Figur 23 Segmentering

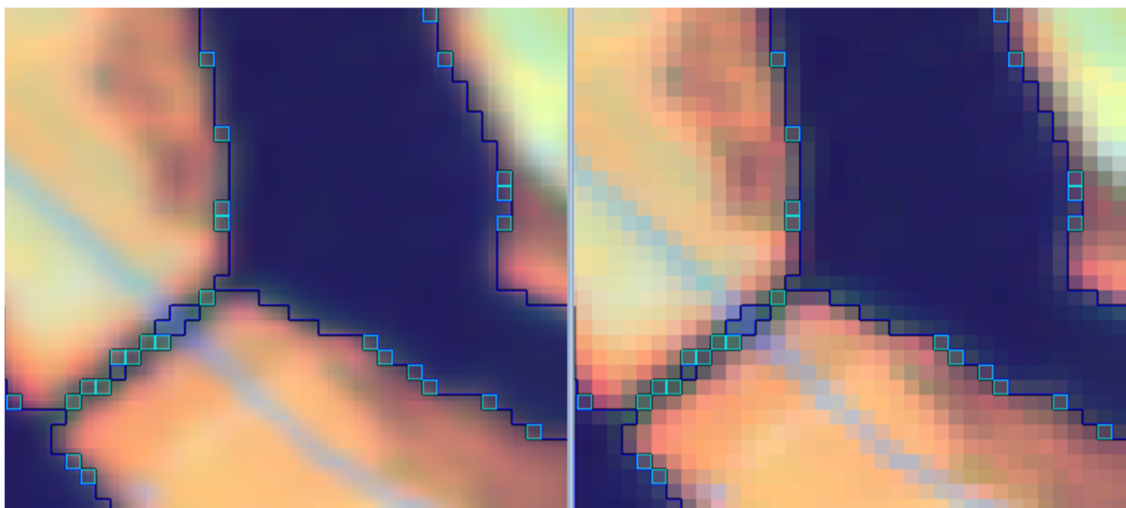
Figur 24 Urval sjöyta

3.7.3 Metod 3

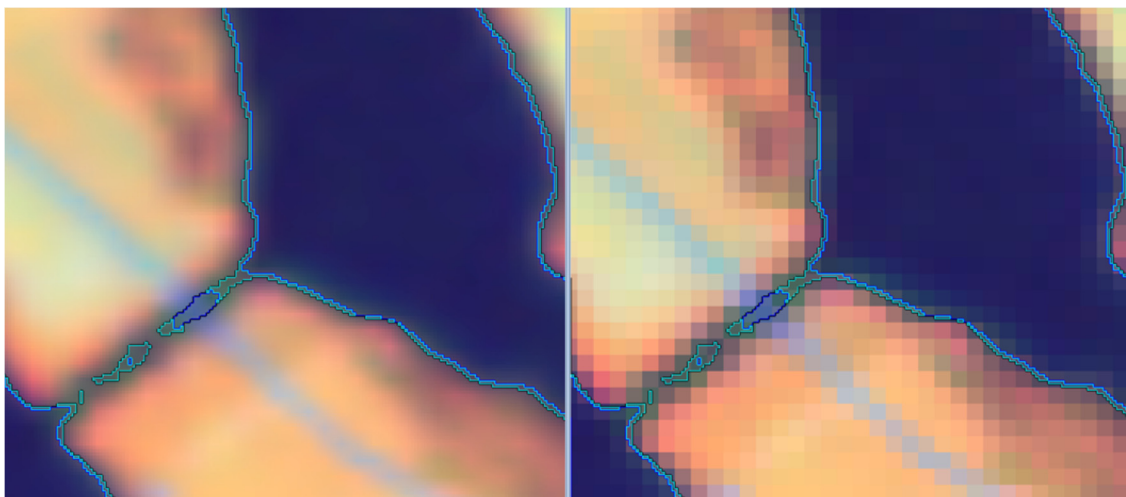
Metod 2 testades i båda studieområdena. I Tabell 9 beskrivs arbetsflödet.

Tabell 9. Arbetsflöde för metod 3

Steg	Metod	Moment	Figur
1	3	Interpolation av satellitbild med 10m upplösning till 2m med bilinjär interpolation.	Figur 25
2	1	Kartera vatten med samma tröskelvärden och metodik som i metod 1.	Figur 26

Figur 25. Omsamplad SPOT5 2m till vänster och SPOT5 10m satellitbild till höger, med kartering i 10m-data överlagrad. Ljusblå avgränsningar visar tillägget (1b).

Figur 26. Omsamplad 2m och ursprunglig SPOT5-bild 10m, med kartering i 2m-data överlagrad. Utökningen (1b) ligger som en extra kant runt större delen av sjön.

3.8 UTVÄRDERING

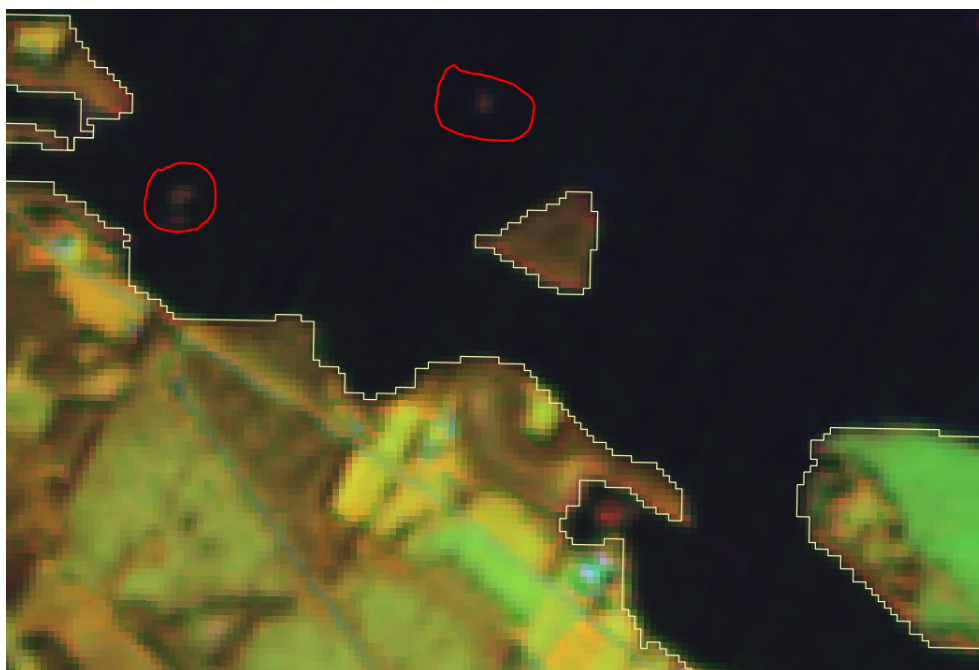
För utvärdering användes uppskattningar av sjöytor som gjorts med hjälp av digital terrängmodell (5 m upplösning). Denna framställdes genom att kombinera magasinsnivån vid det aktuella bildtillfället med terrängmodell i respektive studieområde. Sjöytan framtagen med denna metod jämförs sedan med de satellitbildsbaserade metoderna. Visuellt tolkning och analys för att belysa kvaliteten

har också genomförts. I Tabell 10 kan vi se att de satellitbaserade metoderna generellt ger mindre uppskattade sjöytor än metoden som bygger på terrängmodellen.

Tabell 10. Utvärdering och jämförelse med sjöyta karterad med terrängmodell

Metod		Hoting	Forsse-Hjälta
SPOT5 NDWI (Metod 1a)	Yta (m ²)	9257806	3923031
	Andel av yta (terrängmodell)	0,96	0,94
SPOT5 NDWI + Brightness (Metod 1a + 1b)	Yta (m ²)	9281700	3988377
	Andel av yta (terrängmodell)	0,96	0,96
Segmentering - Meanshift (Metod 2)	Yta (m ²)	9467992	4031007
	Andel av yta (terrängmodell)	0,98	0,97
SPOT5 Omsamplad NDWI (Metod 3)	Yta (m ²)		3973475
	Andel av yta (terrängmodell)		0,96
Terrängmodell (5m)	Yta (m ²)	9622857	4159020

Segmenteringsmetoden (Metod 2) ger skenbart bra resultat vad gäller areabestämningen. Dock har denna metod vissa nackdelar som visas i Figur 27. Två stycken små öar ger här för låg kontrast (för liten medelvärdesskillnad) mot vattnet för att de ska detekteras med metoden. Metoden ger generellt bra resultat men är mindre robust än metod 1, varför resultaten bör granskas visuellt.

Figur 27. Med metod 2 – segmentering kan ibland mindre öar klassas som vatten p.g.a. att kontrasten mot vattnet blir för svag.

Det är svårt att säga om terrängmodellen ger den bästa uppskattningen men däremot är det sannolikt att de satellitbaserade metoderna ger en underskattning av sjöytan. Detta beror i första hand på följande:

- I kantzoner runt sjöarna finns spektralt innehåll från både land (vegetation, berg, hårdgjorda ytor) och vatten. Om man önskar en robust klassificering av sjöytan innebär detta att modellen bör vara något konservativ, d.v.s. inte tar med för stor del av kantzonen.
- Solbelysningen i bilderna är från väster vilket innebär att de västra sjökanterna är i skugga medan de östra ligger belysta. Detta kan leda till att kantzonen mot de östra stränderna hamnar något förskjutna mot sjösidan.

Om något, så är det sannolikt att den terrängmodellbaserade metoden att beräkna sjöytan ger en liten överskattning (Figur 28). Storleken av denna överskattning är dock svår att uppskatta. Ett antagande om att denna strandlinje ligger 1 meter för långt upp på land skulle ge ca 1.5 % mindre sjöyta.

Figur 28. Gul linje anger strandlinje karterad med terrängmodell. Den grövre kantiga linjen anger strandens läge med satellitbildskarteringen

3.9 BEGRÄNSNINGAR

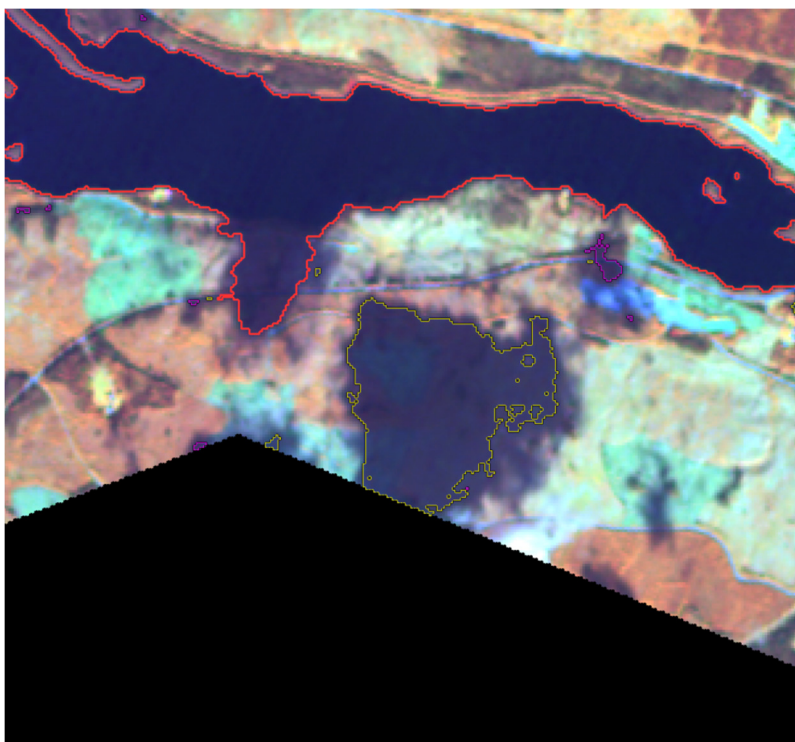
3.9.1 Upplösning

Upplösningen i satellitbilden har främst betydelse för smala vattenområden med mycket vegetation runtomkring. Stranden påverkar den spektrala signaturen i vattnet och kantzonen blir diffus. För att få med smala vikar måste man ändra tröskelvärdena så mycket att stora fel på andra ställen introduceras. Slutsatsen är att ju kortare strand i förhållande till den totala sjöytan desto högre träffsäkerhet på arealen.

Data med högre upplösning, t.ex. ortofoto, VHR satellitdata eller exempelvis SPOT-6(7) (6m upplösning multispektralt) ger möjlighet till bättre bestämning av strandlinjen och påverkar arealen främst när strandlinjen är flikig. Nackdelen med dessa data är tillgänglighet, kostnad och den ökade mängden data att hantera. Sentinel2-data med 10m upplösning kommer att bli fritt tillgängligt.

3.9.2 Moln

När det gäller optiska satellitdata är moln ett problem. I Figur 29 visas exempel på när molnskuggan sammanfaller med delar av vattenytan i Hoting. I just det här fallet skulle man kunna editera strandlinjen manuellt eftersom det finns tillräckligt med information i bildens mörka delar för att visuellt tolka vad som är strand respektive vatten. Med automatik skulle man dock behöva sätta så snäva gränser för vattnet att det överlag skulle bli underskattat. Rekommendationen är alltså att antingen editera manuellt eller använda molnfria bilder. Framöver kommer detta problem att lösas med de nya Sentinel 2-satelliterna. Två satelliter i konstellation kommer att leverera data över Sverige ca 2 gånger per vecka, vilket kan jämföras med SPOT5 som levererar med drygt 2 veckors intervall (utan specialprogrammering). Den första Sentinel 2-satelliten sköts upp i slutet av juni 2015 och den andra planeras till mitten av 2016.

Figur 29. Molnskuggor påverkar strandlinjen.

Bilaga 1

Resultat av volymbäräkning för Hoting studieområdet: en jämförelse mellan beräkningen baserad på terrängmodell från BPU, NNH och den befintlig magasintabell

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m ³)	DE	Volym (m ³)	DE	Volym (m ³)	DE
237,72	238,40		130,0			11232000	130
237,73	238,41	11344875	131,3			11318400	131
237,74	238,42	11430779	132,3			11404800	132
237,75	238,43	11517857	133,3			11491200	133
237,76	238,44	11605783	134,3			11577600	134
237,77	238,45	11694314	135,4			11664000	135
237,78	238,46	11783267	136,4			11750400	136
237,79	238,47	11872496	137,4			11836800	137
237,80	238,48	11961922	138,4			11923200	138
237,81	238,49	12051635	139,5			12009600	139
237,82	238,50	12141369	140,5			12096000	140
237,83	238,51	12231223	141,6			12182400	141
237,84	238,52	12321192	142,6			12268800	142
237,85	238,53	12411267	143,6			12355200	143
237,86	238,54	12501446	144,7			12441600	144
237,87	238,55	12591731	145,7			12528000	145
237,88	238,56	12682118	146,8			12614400	146
237,89	238,57	12772608	147,8			12700800	147
237,90	238,58	12863207	148,9			12787200	148
237,91	238,59	12953896	149,9			12873600	149
237,92	238,60	13044679	151,0			12960000	150
237,93	238,61	13135574	152,0			13046400	151
237,94	238,62	13226552	153,1			13132800	152
237,95	238,63	13317625	154,1			13305600	154
237,96	238,64	13408792	155,2			13392000	155
237,97	238,65	13500055	156,3			13478400	156
237,98	238,66	13591412	157,3			13564800	157
237,99	238,67	13682883	158,4			13651200	158
238,00	238,68	13774427	159,4			13737600	159
238,01	238,69	13866062	160,5			13824000	160
238,02	238,70	13957785	161,5			13910400	161
238,03	238,71	14049610	162,6			13996800	162
238,04	238,72	14141514	163,7			14083200	163
238,05	238,73	14233521	164,7			14169600	164
238,06	238,74	14325614	165,8			14256000	165

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m³)	DE	Volym (m³)	DE	Volym (m³)	DE
238,07	238,75	14417792	166,9			14342400	166
238,08	238,76	14510049	167,9			14428800	167
238,09	238,77	14602389	169,0			14515200	168
238,10	238,78	14694812	170,1			14601600	169
238,11	238,79	14787313	171,1			14688000	170
238,12	238,80	14879897	172,2			14774400	171
238,13	238,81	14972560	173,3			14860800	172
238,14	238,82	15065301	174,4			14947200	173
238,15	238,83	15158119	175,4			15033600	174
238,16	238,84	15251021	176,5			15120000	175
238,17	238,85	15344002	177,6			15206400	176
238,18	238,86	15437055	178,7			15292800	177
238,19	238,87	15530185	179,7			15379200	178
238,20	238,88	15623399	180,8			15465600	179
238,21	238,89	15716684	181,9			15552000	180
238,22	238,90	15810051	183,0			15638400	181
238,23	238,91	15903494	184,1			15724800	182
238,24	238,92	15997017	185,2			15811200	183
238,25	238,93	16090624	186,2			15984000	185
238,26	238,94	16184298	187,3			16070400	186
238,27	238,95	16278048	188,4			16156800	187
238,28	238,96	16371873	189,5			16243200	188
238,29	238,97	16465775	190,6			16329600	189
238,30	238,98	16559752	191,7			16416000	190
238,31	238,99	16653812	192,8			16502400	191
238,32	239,00	16747950	193,8			16588800	192
238,33	239,01	16842159	194,9			16675200	193
238,34	239,02	16936856	196,0			16761600	194
238,35	239,03	17031237	197,1			16848000	195
238,36	239,04	17125696	198,2			16934400	196
238,37	239,05	17220236	199,3			17020800	197
238,38	239,06	17314850	200,4			17107200	198
238,39	239,07	17409538	201,5			17193600	199
238,40	239,08	17504338	202,6			17280000	200
238,41	239,09	17599189	203,7			17366400	201
238,42	239,10	17694116	204,8			17452800	202
238,43	239,11	17789125	205,9			17539200	203
238,44	239,12	17884202	207,0			17625600	204
238,45	239,13	17979386	208,1			17798400	206

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m³)	DE	Volym (m³)	DE	Volym (m³)	DE
238,46	239,14	18074612	209,2			17884800	207
238,47	239,15	18169909	210,3			17971200	208
238,48	239,16	18265276	211,4			18057600	209
238,49	239,17	18360710	212,5			18144000	210
238,50	239,18	18456217	213,6			18230400	211
238,51	239,19	18551803	214,7			18316800	212
238,52	239,20	18647458	215,8			18403200	213
238,53	239,21	18743178	216,9			18489600	214
238,54	239,22	18838971	218,0			18576000	215
238,55	239,23	18934833	219,2			18662400	216
238,56	239,24	19030764	220,3			18748800	217
238,57	239,25	19127000	221,4			18835200	218
238,58	239,26	19223091	222,5			18921600	219
238,59	239,27	19319695	223,6			19008000	220
238,60	239,28	19415947	224,7			19094400	221
238,61	239,29	19512275	225,8			19180800	222
238,62	239,30	19608657	227,0			19267200	223
238,63	239,31	19705104	228,1			19440000	225
238,64	239,32	19801624	229,2			19526400	226
238,65	239,33	19898213	230,3			19612800	227
238,66	239,34	19994903	231,4			19699200	228
238,67	239,35	20091639	232,5			19785600	229
238,68	239,36	20188436	233,7			19958400	231
238,69	239,37	20285306	234,8			20044800	232
238,70	239,38	20382262	235,9			20131200	233
238,71	239,39	20479278	237,0			20217600	234
238,72	239,40	20576381	238,2			20304000	235
238,73	239,41	20673604	239,3			20390400	236
238,74	239,42	20770877	240,4			20476800	237
238,75	239,43	20868282	241,5			20563200	238
238,76	239,44	20965714	242,7			20649600	239
238,77	239,45	21063249	243,8	20747373	240,1	20736000	240
238,78	239,46	21160966	244,9	20835787	241,2	20822400	241
238,79	239,47	21258691	246,0	20925490	242,2	20908800	242
238,80	239,48	21356493	247,2	21016485	243,2	20995200	243
238,81	239,49	21454375	248,3	21107753	244,3	21081600	244
238,82	239,50	21552360	249,4	21199472	245,4	21168000	245
238,83	239,51	21650403	250,6	21291560	246,4	21340800	247
238,84	239,52	21748524	251,7	21384036	247,5	21427200	248

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m³)	DE	Volym (m3)	DE	Volym (m³)	DE
238,85	239,53	21846729	252,9	21476802	248,6	21513600	249
238,86	239,54	21945022	254,0	21578580	249,8	21600000	250
238,87	239,55	22043384	255,1	21673705	250,9	21686400	251
238,88	239,56	22141872	256,3	21768563	252,0	21859200	253
238,89	239,57	22240412	257,4	21863943	253,1	21945600	254
238,90	239,58	22339038	258,6	21959236	254,2	22032000	255
238,91	239,59	22437740	259,7	22054757	255,3	22118400	256
238,92	239,60	22536508	260,8	22150438	256,4	22204800	257
238,93	239,61	22635354	262,0	22246284	257,5	22291200	258
238,94	239,62	22734270	263,1	22342312	258,6	22377600	259
238,95	239,63	22833262	264,3	22438513	259,7	22464000	260
238,96	239,64	22932333	265,4	22534869	260,8	22550400	261
238,97	239,65	23031476	266,6	22631345	261,9	22636800	262
238,98	239,66	23130698	267,7	22727964	263,1	22723200	263
238,99	239,67	23230001	268,9	22824749	264,2	22809600	264
239,00	239,68	23329371	270,0	22921615	265,3	22896000	265
239,01	239,69	23429094	271,2	23018612	266,4	22982400	266
239,02	239,70	23528631	272,3	23115727	267,5	23068800	267
239,03	239,71	23628225	273,5	23212949	268,7	23155200	268
239,04	239,72	23727893	274,6	23310293	269,8	23241600	269
239,05	239,73	23827640	275,8	23407729	270,9	23414400	271
239,06	239,74	23927461	276,9	23505291	272,1	23500800	272
239,07	239,75	24027360	278,1	23603006	273,2	23587200	273
239,08	239,76	24127360	279,3	23700793	274,3	23673600	274
239,09	239,77	24227401	280,4	23798675	275,4	23760000	275
239,10	239,78	24327513	281,6	23896683	276,6	23846400	276
239,11	239,79	24427698	282,7	23994902	277,7	23932800	277
239,12	239,80	24528006	283,9	24093082	278,9	24019200	278
239,13	239,81	24628354	285,1	24191381	280,0	24192000	280
239,14	239,82	24728778	286,2	24289801	281,1	24278400	281
239,15	239,83	24829301	287,4	24388350	282,3	24364800	282
239,16	239,84	24929879	288,5	24486946	283,4	24451200	283
239,17	239,85	25030579	289,7	24585639	284,6	24537600	284
239,18	239,86	25131339	290,9	24684449	285,7	24710400	286
239,19	239,87	25232151	292,0	24783403	286,8	24796800	287
239,20	239,88	25333031	293,2	24882777	288,0	24883200	288
239,21	239,89	25434053	294,4	24981943	289,1	24969600	289
239,22	239,90	25535089	295,5	25081250	290,3	25056000	290
239,23	239,91	25636203	296,7	25180733	291,4	25142400	291

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m³)	DE	Volym (m³)	DE	Volym (m³)	DE
239,24	239,92	25737401	297,9	25280183	292,6	25228800	292
239,25	239,93	25838682	299,1	25379717	293,7	25401600	294
239,26	239,94	25940043	300,2	25479648	294,9	25488000	295
239,27	239,95	26041466	301,4	25579458	296,1	25574400	296
239,28	239,96	26142968	302,6	25679463	297,2	25660800	297
239,29	239,97	26244547	303,8	25779457	298,4	25747200	298
239,30	239,98	26346211	304,9	25879521	299,5	25833600	299
239,31	239,99	26448301	306,1	25979720	300,7	25920000	300
239,32	240,00	26550136	307,3	26079996	301,9	26006400	301
239,33	240,01	26652071	308,5	26180708	303,0	26179200	303
239,34	240,02	26754179	309,7	26281189	304,2	26265600	304
239,35	240,03	26856353	310,8	26381760	305,3	26352000	305
239,36	240,04	26958542	312,0	26482442	306,5	26438400	306
239,37	240,05	27061122	313,2	26583251	307,7	26524800	307
239,38	240,06	27163483	314,4	26684203	308,8	26697600	309
239,39	240,07	27265956	315,6	26785165	310,0	26784000	310
239,40	240,08	27370112	316,8	26887353	311,2	26870400	311
239,41	240,09	27472815	318,0	26988620	312,4	26956800	312
239,42	240,10	27576269	319,2	27089952	313,5	27043200	313
239,43	240,11	27679512	320,4	27191399	314,7	27129600	314
239,44	240,12	27782482	321,6	27292916	315,9	27216000	315
239,45	240,13	27885526	322,7	27394530	317,1	27388800	317
239,46	240,14	27988657	323,9	27496343	318,2	27475200	318
239,47	240,15	28091909	325,1	27598257	319,4	27561600	319
239,48	240,16	28195213	326,3	27700206	320,6	27648000	320
239,49	240,17	28298606	327,5	27802391	321,8	27734400	321
239,50	240,18	28402204	328,7	27904827	323,0	27820800	322
239,51	240,19	28505766	329,9	28007077	324,2	27907200	323
239,52	240,20	28609402	331,1	28109435	325,3	27993600	324
239,53	240,21	28713127	332,3	28211891	326,5	28166400	326
239,54	240,22	28816994	333,5	28314428	327,7	28252800	327
239,55	240,23	28920885	334,7	28417125	328,9	28339200	328
239,56	240,24	29024865	335,9	28519859	330,1	28425600	329
239,57	240,25	29128927	337,1	28622993	331,3	28512000	330
239,58	240,26	29233124	338,3	28727124	332,5	28684800	332
239,59	240,27	29337352	339,6	28830226	333,7	28771200	333
239,60	240,28	29441662	340,8	28933401	334,9	28857600	334
239,61	240,29	29546046	342,0	29036667	336,1	28944000	335
239,62	240,30	29650536	343,2	29140062	337,3	29030400	336

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m³)	DE	Volym (m3)	DE	Volym (m³)	DE
239,63	240,31	29755107	344,4	29243530	338,5	29203200	338
239,64	240,32	29859749	345,6	29348014	339,7	29289600	339
239,65	240,33	29965135	346,8	29451700	340,9	29376000	340
239,66	240,34	30069997	348,0	29555454	342,1	29462400	341
239,67	240,35	30175007	349,2	29661519	343,3	29548800	342
239,68	240,36	30280385	350,5	29766391	344,5	29721600	344
239,69	240,37	30387697	351,7	29873126	345,8	29808000	345
239,70	240,38	30492986	352,9	29977463	347,0	29894400	346
239,71	240,39	30600987	354,2	30081914	348,2	29980800	347
239,72	240,40	30706489	355,4	30186487	349,4	30067200	348
239,73	240,41	30812074	356,6	30291130	350,6	30240000	350
239,74	240,42	30917767	357,8	30395859	351,8	30326400	351
239,75	240,43	31025640	359,1	30500670	353,0	30412800	352
239,76	240,44	31131552	360,3	30605563	354,2	30499200	353
239,77	240,45	31237535	361,5	30710556	355,4	30585600	354
239,78	240,46	31343603	362,8	30815630	356,7	30758400	356
239,79	240,47	31449943	364,0	30920783	357,9	30844800	357
239,80	240,48	31556180	365,2	31026047	359,1	30931200	358
239,81	240,49	31662499	366,5	31131397	360,3	31017600	359
239,82	240,50	31769287	367,7	31236908	361,5	31104000	360
239,83	240,51	31875787	368,9	31342472	362,8	31276800	362
239,84	240,52	31982370	370,2	31448566	364,0	31363200	363
239,85	240,53	32089028	371,4	31554294	365,2	31449600	364
239,86	240,54	32195769	372,6	31660112	366,4	31536000	365
239,87	240,55	32302591	373,9	31766013	367,7	31622400	366
239,88	240,56	32409498	375,1	31872361	368,9	31795200	368
239,89	240,57	32516708	376,4	31978450	370,1	31881600	369
239,90	240,58	32623839	377,6	32084628	371,3	31968000	370
239,91	240,59	32731009	378,8	32190920	372,6	32054400	371
239,92	240,60	32838266	380,1	32297280	373,8	32140800	372
239,93	240,61	32945612	381,3	32403779	375,0	32313600	374
239,94	240,62	33053037	382,6	32510327	376,3	32400000	375
239,95	240,63	33160555	383,8	32616959	377,5	32486400	376
239,96	240,64	33268164	385,0	32723695	378,7	32572800	377
239,97	240,65	33375857	386,3	32830543	380,0	32659200	378
239,98	240,66	33483629	387,5	32937463	381,2	32832000	380
239,99	240,67	33591500	388,8	33044736	382,5	32918400	381
240,00 ¹	240,68	33699447	390,0	33151850	383,7	33004800	382

¹ DG

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m ³)	DE	Volym (m ³)	DE	Volym (m ³)	DE
240,10	240,78	34784119	402,6	34228353	396,2	34128000	395
240,20	240,88	35878399	415,3	35314631	408,7	35251200	408
240,30	240,98	36996808	428,2	36425089	421,6	36288000	420
240,40	241,08	38115452	441,2	37535344	434,4		
240,50	241,18	39246198	454,2	38659700	447,5		
240,60	241,28	40395024	467,5	39800906	460,7		
240,70	241,38	41557886	481,0	40950945	474,0		
240,80	241,48	42747101	494,8	42113687	487,4		
240,90	241,58	43938251	508,5	43315979	501,3		
241,00 ²	241,68	45147403	522,5	44515653	515,2		

---

² DK

Bilaga 2

Resultat av volymbäräkning för Hjalta studieområdet: en jämförelse mellan beräkningen baserad på terrängmodell från BPU, NNH och den befintlig magasinintabell.

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m ³)	DE	Volym (m ³)	DE	Volym (m ³)	DE
91,62	92,30	1	0,0			0	0
91,63	92,31	37220	0,4			34560	0,4
91,64	92,32	75445	0,9			69120	0,8
91,65	92,33	114107	1,3			103680	1,2
91,66	92,34	153060	1,8			138240	1,6
91,67	92,35	192207	2,2			172800	2
91,68	92,36	231496	2,7			207360	2,4
91,69	92,37	270941	3,1			241920	2,8
91,70	92,38	310475	3,6			276480	3,2
91,71	92,39	350238	4,1			311040	3,6
91,72	92,40	389957	4,5			345600	4
91,73	92,41	429750	5,0			380160	4,4
91,74	92,42	469640	5,4			414720	4,8
91,75	92,43	509584	5,9			449280	5,2
91,76	92,44	549620	6,4			483840	5,6
91,77	92,45	589763	6,8			518400	6
91,78	92,46	630144	7,3			552960	6,4
91,79	92,47	670443	7,8			587520	6,8
91,80	92,48	710779	8,2			622080	7,2
91,81	92,49	751190	8,7			656640	7,6
91,82	92,50	791668	9,2			691200	8
91,83	92,51	832298	9,6			725760	8,4
91,84	92,52	873069	10,1			760320	8,8
91,85	92,53	913760	10,6			794880	9,2
91,86	92,54	954523	11,0			829440	9,6
91,87	92,55	995710	11,5			864000	10
91,88	92,56	1036624	12,0			898560	10,4
91,89	92,57	1077586	12,5			933120	10,8
91,90	92,58	1118646	12,9			967680	11,2
91,91	92,59	1159732	13,4			1002240	11,6
91,92	92,60	1200887	13,9			1036800	12
91,93	92,61	1242102	14,4			1071360	12,4
91,94	92,62	1283446	14,9			1105920	12,8
91,95	92,63	1324867	15,3			1140480	13,2
91,96	92,64	1366304	15,8			1175040	13,6

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m³)	DE	Volym (m³)	DE	Volym (m³)	DE
91,97	92,65	1407866	16,3			1209600	14
91,98	92,66	1449387	16,8			1244160	14,4
91,99	92,67	1491072	17,3			1278720	14,8
92,00	92,68	1532688	17,7			1313280	15,2
92,01	92,69	1574351	18,2			1347840	15,6
92,02	92,70	1616354	18,7			1382400	16
92,03	92,71	1658128	19,2			1416960	16,4
92,04	92,72	1699964	19,7			1451520	16,8
92,05	92,73	1742191	20,2			1486080	17,2
92,06	92,74	1784202	20,7			1520640	17,6
92,07	92,75	1826231	21,1			1555200	18
92,08	92,76	1868296	21,6			1589760	18,4
92,09	92,77	1910387	22,1			1624320	18,8
92,10	92,78	1952525	22,6			1658880	19,2
92,11	92,79	1994774	23,1			1693440	19,6
92,12	92,80	2037011	23,6	1735621	20,1	1728000	20
92,13	92,81	2079288	24,1	1777388	20,6	1762560	20,4
92,14	92,82	2122012	24,6	1819372	21,1	1797120	20,8
92,15	92,83	2165439	25,1	1861493	21,5	1831680	21,2
92,16	92,84	2207980	25,6	1903733	22,0	1866240	21,6
92,17	92,85	2250533	26,0	1946067	22,5	1900800	22
92,18	92,86	2293131	26,5	1988480	23,0	1935360	22,4
92,19	92,87	2335784	27,0	2030958	23,5	1969920	22,8
92,20	92,88	2378500	27,5	2073505	24,0	2004480	23,2
92,21	92,89	2421285	28,0	2116109	24,5	2039040	23,6
92,22	92,90	2464143	28,5	2158761	25,0	2073600	24
92,23	92,91	2507054	29,0	2201536	25,5	2108160	24,4
92,24 ³	92,92	2550040	29,5	2244309	26,0	2142720	24,8
92,34	93,02	2985613	34,6	2676133	31,0	2488320	28,8
92,44	93,12	3435545	39,8	3119111	36,1	2833920	32,8
92,54	93,22	3897842	45,1	3578173	41,4	3179520	36,8
92,64	93,32	4374565	50,6	4048039	46,9	3525120	40,8
92,74	93,42	4865171	56,3	4531832	52,5	3870720	44,8
92,84	93,52	5366869	62,1	5026569	58,2	4216320	48,8
92,94	93,62	5880717	68,1	5533337	64,0	4561920	52,8
93,04	93,72	6406450	74,1	6056873	70,1	4907520	56,8
93,14	93,82	6941276	80,3	6588719	76,3	5253120	60,8
93,24	93,92	7486274	86,6	7131102	82,5	5598720	64,8

³ DG

Vattennivå		Beräkning baserad på Terrängmodell BPU		Beräkning baserad på Terrängmodell NNH		Magasin tabell	
W (RH00)	W (RH70)	Volym (m ³)	DE	Volym (m ³)	DE	Volym (m ³)	DE
93,34	94,02	8041895	93,1	7684760	88,9	5944320	68,8
93,44	94,12	8608245	99,6	8249175	95,5	6289920	72,8
93,54	94,22	9185218	106,3	8824836	102,1	6635520	76,8
93,64	94,32	9772131	113,1	9411833	108,9	6981120	80,8
93,74 ⁴	94,42	10368890	120,0	10007546	115,8	7326720	84,8

---

⁴ DK

Bilaga 3

Literaturstudie Del B

Författare	År	Titel	Tidskrift	Sensor	Metod	Kommentar
Li M., Xu L. & Tang M.	2011	An Extraction method for Water Body of Remote Sensing Image Based on Oscillatory Network	JOURNAL OF MULTIMEDIA, VOL. 6, NO. 3	Landsat	NDWI, Spektrala egenskaper hos vatten Green > SWIR & Red > NIR, Locally excitation and globally inhibition oscillation network (LEGION)	Processorkrävande implementation. Ingen bedömning av metodernas noggrannhet
Bagli, S. & Soille, P.	2004	Automatic delineation of shoreline and lake boundaries from Landsat satellite images	Proceedings of initial ECO-IMAGINE GI and GIS for Integrated Coastal Management, Seville	Landsat 7 ETM+	Segmentering, Seeded Region Growing (SRG), Watershed transformation, NDWI, Urval av 'seeding regions' sker genom tröskling av NDWI	Potentiellt intressant metod.
Mishra, K & P. Rama Chandra Prasad	2014	Automatic Extraction of Water Bodies from Landsat Imagery Using Perceptron Model	Journal of Computational Environmental Sciences Volume 2015,	Landsat7 ETM+	Klassificering baserad NDWI, MNDWI samt SWIR band, klassning med Neurala nätverk	Tröskelvärden sätts automatiskt med hjälp av vikter som tagits fram med Neuralt nätverk.
Kaichang Di, Jue Wang, Ruijin Ma, Ron Li	2003	AUTOMATIC SHORELINE EXTRACTION FROM HIGH-RESOLUTION IKONOS SATELLITE IMAGERY	ASPRS 2003 Annual Conference Proceedings	IKONOS,	Mean-shift' segmentering av pankromatiskt och infrarött band.	Noggrannhet bedömd till 1-1.5 bildpixel. Svårigheter med skuggor och träd i strandzonen
Verpoorter, C., T. Kutser, and L. Tranvik	2012	Automated mapping of water bodies using Landsat multispectral data	Limnology and Oceanography: Methods, no 10	Landsat7 ETM+	Multipla metoder; Brightness index, PCA, Texturanalys och Morfometri	Svår att replikera utan att genomföra omfattande utveckling och test

Författare	År	Titel	Tidskrift	Sensor	Metod	Kommentar
Shridhar D. Jawak, Kamana Kulkarni, Alvarinho J. Luis	2015	A Review on Extraction of Lakes from Remotely Sensed Optical Satellite Data with a Special Focus on Cryospheric Lakes	Advances in Remote Sensing, 2015, 4, 196-213	Multipla sensorer	Review av metoder	Man konstaterar att få metoder är robusta och fungerar oberoende av sensor och miljö (t.ex. urbant, skog, jordbrukslandskap)
Hanqiu Xu	2006	Modification of normalised difference water index (NDWI) to enhance open water features in remotely sensed imagery	International Journal of Remote Sensing Vol. 27	Landsat TM	Modifierat NDWI (MNDWI), användning av SWIR	Mindre brus än vid användning av NDWI
YANG Haibo, WANG Zongmin, ZHAO Hongling, GUO Yu	2011	Water body Extraction Methods Study Based on RS and GIS	2011 3rd International Conference on Environmental Science and Information Application Technology (ESIAT 2011)	Landsat7 ETM+	NDWI, MNDWI.	NDWI presterar bäst där sjöarna ligger i områden med vegetation och skog. MNDWI är bättre i urban miljö
Nguyen Dinh Duong		WATER BODY EXTRACTION FROM MULTI SPECTRAL IMAGE BY SPECTRAL PATTERN ANALYSIS	International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences, ISPRS Congress, 25 August – 01 September 2012, Melbourne, Australia	Spot 5, Landsat 5 TM	Klassificering baserad på 4 band, Grönt, Rött, NIR, SWIR	Klassisk klassning av land och vattenområden

MAGASINBESTÄMNING OCH TILLRINNINGSBERÄKNING

I vattenkraftsammanhang är magasinsbestämning och tillrinningsberäkningar av intresse. Med ett väl bestämt förhållande mellan vattenstånd och magasinets area kan en magasinstabell tas fram. I projektet utvärderas möjligheter att förbättra magasinstabellerna med hjälp av laserskanningen från beredskapsprojekten, ny nationell höjddata (NNH) och satellitbilder. Resultat visar på en ökad noggrannhet jämfört med befintliga magasintabeller och en hög korrelation i resultat mellan beräkningar baserad på laserskanning från beredskapsprojekten och NNH. Även automatiserade metoder för beräkning av en sjös area med hjälp av högupplösta satellitbilder visar på potential men utvärderingen är svårare eftersom det inte finns något absolut mått på en sjös area att jämföra med.

Ett nytt steg i energiforskningen

Energiforsk är en forsknings- och kunskapsorganisation som samlar stora delar av svensk forskning och utveckling om energi. Målet är att öka effektivitet och nyttiggörande av resultat inför framtida utmaningar inom energiområdet. Vi verkar inom ett antal forskningsområden, och tar fram kunskap om resurseffektiv energi i ett helhetsperspektiv – från källan, via omvandling och överföring till användning av energin. www.energiforsk.se

Energiforsk